

HRVATSKI VOJNIK

Broj 59. Godina III. 11. studenoga 2005. www.hrvatski-vojnik.hr BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10•CAD 3,00•AUD 3,30•USA 2,00•SIT 4,30,00•CHF 3,50•SEK 17,00•NOK 17,00•DKK 15,50•GBP 1,30

U SzOP-u Pula završen treći ciklus selekcijske obuke za prijam u djelatnu vojnu službu

Prvi korak u profesionalnom razvoju

9 771330 500003

LONDON

Putevima ratnih uspomena

Zahvaljujući posebnoj fundaciji koju je utemeljila britanska lutrija, oko 17 500 veteranu II. sv. rata, uključujući i njihove supruge ili udovice, dobilo je priliku da ponovno otputuje i posjeti bojišnice na kojima su se borili ili postrojena na kojima su se uvježbavali. Akcija je počela prošle godine, a službeno se završava upisom imena svakog veterana-putnika na svečanu listu. Za mnoge je to značilo više od puta, "priliku da odaš počast svojim palim suborcima". Prilikom službenog predstavljanja popisa, britanski ministar za veterane Don Touhig izjavio je da je "razgovarao s mnogim veteranima diljem zemlje koji su mu rekli da je do svega skupa došlo potpuno neočekivano i time je još važnije za njihove uspomene".

HANOI

Fatalni pad

Vijetnamski vježbovni helikopter 5. studenog se srušio u okrugu Gia Lam, u blizini glavnog grada Hanoja. U nesreći su poginuli svi članovi posade, njih trojica. Uzroci još nisu utvrđeni. To je već druga nesreća vojne letjelice u Vijetnamu u nekoliko mjeseci. U travnju se srušio avion, i jedan je časnik poginuo, a drugi je teško ozlijeden. Dogodilo se to kod grada Nha Trang, 450 km sjeverno od privrednog središta Ho Ši Mina.

NEW DELHI

Prosvjedi, ali i vježba

U natoč masovnim prosvjedima indijskih marksističkih političkih aktivista (navodno njih više od 100 tisuća u Kalaikundi), 6. studenog je iz istomjene zračne baze blizu Calcutte krenula indijsko-američka zrakoplovna vježba. Trajat će do 19. studenog, a domaćini u njoj sudjeluju avionima Su-30 MKI, MiG-27 i MiG-21, dok su Amerikanci doveli 250 ljudi, 15 aviona F-16, letjelice AWACS te avione za opskrbu gorivom KC-130. Prosvjedi su posljedica čvršće suradnje dviju zemalja u sklopu koje su Amerikanci obećali da će nastaviti s podrškom indijskom civilnom nuklearnom programu.

CANBERRA

Tri vježbe istodobno

Australijske oružane snage u istom trenutku provode čak tri velike vježbe, a dvije traju još. Još 26. listopada u bazama u Williamtownu i Amberleyu počela je zrakoplovna vježba ECADEX, koja je završila 9. studenog. Pet dana poslije počela je vježba minskog ratovanja Dugong. Trajat će do 18. studenog, a u njoj sudjeluju minski stručnjaci iz mornarice, te inženjeri iz zrakoplovstva. Istog dana kad i druga, započela je i treća vježba, i to amfibijska pod nazivom Sea Eagle. Traje do 11. studenog, uz sudjelovanje više od 500 pripadnika mornarice i kopnene vojske.

WASHINGTON

Prisega novog tajnika

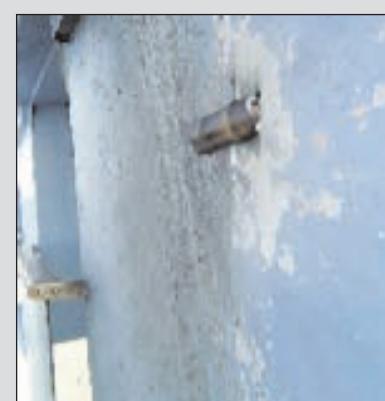

Amerika je prošlog tjedna dobila 21. po redu tajnika zračnih snaga. Službena potvrda došla je nakon što je Michael W. Wynne prisegnuo u prostorijama Američke zrakoplovne akademije u Coloradu, zamjenivši tako Petra Gerena. Odsad je Wynne odgovoran za poslove cijelog Ureda za zračne snage, uključujući organiziranje, uvježbavanje, opremanje i sveukupnu brigu za otprilike 370 000 DVO-a, 180 000 pripadnika Zračne nacionalne garde i pričuve, te 160 000 civila.

VICTORIA

Neugodni ostatak

Putnički brod Seabourn Spirit je 5. studenog u blizini somalijske obale napala piratska skupina. Kapetan je *dao gas* i pobegao, ali je u trupu broda ostao zaboden neeksplođirani dio granate koju su

neuspješni pirati ispučali iz ručnog bacača. U luci Victoriji na Sejšelima, odredištu krstarećeg broda, naložio se američki ratni brod USS Gonzalez, čiji su inženjeri 7. studenog prebačeni na Seabourn Spirit. Tamo su utvrdili da je riječ o dijelu granate koji je, za razliku od onog koji je prije eksplodirao, bezopasan za brod i putnike. Potom je uklonjen.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@morf.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morf.hr)Urednici rubrika: Marija Alvir
(marija.alvir@morf.hr), Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlòv, Milenka Pervan Stipić

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morf.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogićić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci 30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiriračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-
platnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.**AKD** Tisak:
AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@morf.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2005.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH***U Karlovcu obilježena 15.
obljetnica 1. gardijske
brigade Tigrova***

"Vi, Tigrovi, borili ste se diljem Hrvatske. Vojnički čisto, hrabro i odlučno kročili ste ratnim putevima, uspješno ispunjavaći svaku zadacu koja je pred vas bila postavljena. Isti napor ulažete i danas...", kazao je ministar Rončević Tigrovima

Strana 4***OSRH na sajmu Info 2005.***

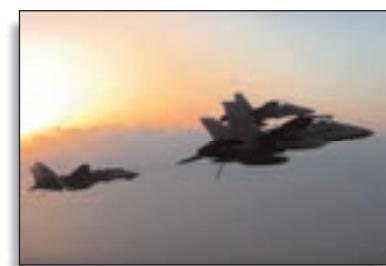
MORH i OSRH su na sajmu Info dobili mogućnost promovirati se u otvorenoj i pristupačnoj formi, na događaju i u paviljonu koji je i te kako dobro posjećen i medijski kvalitetno prezentiran...

Strana 6***Drago VUKOVIĆ, rukome-
taš "Zagreba" i ročnik
sportske satnije***

"Možda će mi tek kad budem imao 60 godina biti jasno gdje sam igrao i što sam osvojio", rekao nam je Vuković, koji u svojoj kolekciji već ima pregršt klupskih i reprezentačnih uspjeha

Strana 12***Zračni udari s mora***

Uz sav napredak "pametnih" krstarećih i navođenih projektila zrak-zemlja borbeni avioni s mogućnošću uništavanja ciljeva na zemlji i dalje su nezamjenjivi, osobito u zadaćama bliske zračne potpore snagama na zemlji

Strana 22

Naslovnicu snimio Tomislav BRANDT

U Karlovcu obilježena 15. obljetnica 1. gardijske brigade Tigrova

Domovina će vam uvijek biti zahvalna

“Vi, *Tigrovi*, borili ste se diljem Hrvatske. Vojnički čisto, hrabro i odlučno kročili ste ratnim putevima, uspješno ispunjavajući svaku zadaću koja je pred vas bila postavljena. Isti napor ulažete i danas, kada se pripremate za mirovne misije, kada znanje prenosite na nove pripadnike, novu osnovu oružanih snaga”, kazao je ministar Rončević na proslavi obljetnice

Andreja DEČAK, snimio Dubravko KOVĀČ

Obilježavanje petnaest godina postojanja velike i slavne 1. gardijske brigade *Tigrova* započelo je 3. studenog na prostoru ispred Doma Hrvatske vojske u Karlovcu prezentacijom taktičko-tehničkog zbora i prikazom dijela naoružanja 1. gardijske brigade. Središnji dio upriličen je idući dan, u karlovačkoj vojarni “Luščić”. Stoeći u počasnom stroju, *Tigrovi* su se prisjetili vremena svoga početka, onda kada je srce nadvladalo razum, a želja za slobodnom i neovisnom državom odnosila svaku naznaku straha.

Ustrojavanje 1. gardijske brigade počelo je 5. studenoga 1990. u bazi Rakitje, nadomak Zagreba, i to kao postrojbe za posebne namjene MUP-a

RH. Nakon osnutka Zbora narodne garde postrojba za posebne namjene *Tigrovi* iz Rakitja prerasta u 1. brigadu, koja svakim učinjenim korakom ostavlja za sobom dio oslobođenog teritorija naše zemlje. Ratni put *Tigrova* počinje Krvavim Usrsom, akcijom specijalaca MUP-a na Plitvičkim jezerima koja je trebala uspostaviti red i zakonitost u Republici Hrvatskoj. Slijede i ostale ratne operacije: Maslenica, Bljesak, Ljeto '95, Oluja... *Tigrovi* su u svakoj. Hrabri i ponosni pronesti hrvatsko ime hrvatskim teritorijem i čine ga trajnim naslijedem naraštaja koji dolaze.

Petnaest godina nakon osnutka, *Tigrovi* se s ponosom mogu sjećati svoje povijesti, na što su ukazali i brojni

gosti njihove proslave u Karlovcu, među kojima su bili ministar obrane Berislav Rončević, zapovjednik HKoV-a general pukovnik Marijan Mareković, zapovjednik 1. korpusa HKoV-a brigadni general Josip Stojković, zapovjednik 3. korpusa HKoV-a brigadni general Zvonko Peternel, zapovjednik 4. korpusa HKoV-a general bojnik Mate Obradović, zapovjednik 1. gardijske brigade brigadir Drago Horvat, predstavnici crkvene i civilne vlasti, te brojni drugi gosti.

I danas s istom odlučnošću

Izvršivši pregled svečanog postroja, ministar obrane u prigodnom se obraćanju prisjetio vremena u kojem se 1. gardijska brigada stvarala i ljudi

■ Prva gardijska brigada danas drži visoku razinu koju je postigla u ratu te je preuzevši novi sustav obuke u skladu s programom provjerene ratne teorije, dobila novu kvalitetu, istaknuo je ministar Rončević, a da će se i dalje tako nastaviti poručio je i zapovjednik 1. gbr brigadir Drago Horvat

koji su nošeni entuzijazmom i domoljubljem sastavljeni brigadu. "Vi, Tigrovi, borili ste se diljem Hrvatske. Vojnički čisto, hrabro i odlučno kročili ste ratnim putevima, uspješno ispunjavajući svaku zadaću koja je pred vas bila postavljena. Iсти napor ulažete i danas kada se pripremate za mirovne misije, kada znanje prenosite na nove pripadnike, novu osnovu oružanih snaga", istaknuo je ministar. Dodao je i kako 1. gardijska brigada danas drži visoku razinu koju je postigla u ratu te da je brigada poslije rata, preuzevši novi sustav obuke u skladu s programom provjerene ratne teorije, dobila novu kvalitetu, a kvaliteta dolazi i s novim časnicima i dočasnicima. Ministar je Tigrovima čestitao njihovu obiljetnicu, te poželio uspjeh u dalnjem radu.

Prigodnim riječim okupljenima se obratio i zapovjednik HKoV-a general pukovnik Marijan Mareković. Osvrnuvši se na same početke djelovanja 1. gardijske brigade, te na njezin ratni put, general Mareković je istaknuo kako su Tigrovi danas suočeni sa zahajtevnim zadaćom izgradnje oružane

sile Republike Hrvatske, koja bi u svakom trenutku bila spremna i sposobna odgovoriti obvezama obrane zemlje, ali i zadaćama na međunarodnom planu. "Kad pogledamo gdje smo bili i što smo imali, čovjek ne može ne biti s pravom ponosan. Znali ste to činiti u vremenima kada smo sami protiv svih tkali slobodu, koračajući ispred našeg barjaka u pobjedu, slobodu, povijest, legendu. Domovina će vam uvijek biti zahvalna", zaključio je zapovjednik HKoV-a.

Dakako, Tigrovima se obratio i njihov zapovjednik brigadir Drago Horvat. Prisjetivši se početaka u Rakitiju i vidjevši lica svojih suboraca, na kojima je ispisana pobjeda i vjera za koje nije bilo prepreka, zapovjednik Tigrova istaknuo je kako istu odlučnost vidi i danas u svojoj postrojbi iz čega zaključuje da su Tigrovi i dalje hrabri i spremni.

Posebno su se svi osvrnuli na poginule pripadnike 1. gardijske brigade, njih 364-ero koji su svoje životne izgubili u ratnim operacijama Domovinskog rata. Osim minute šutnje, u njihovu su počast na spomen-obilježju

poginulih pripadnika brigade u vojarni "Croatia" položeni vijenci i zapaljene svijeće. A u prigodnim obraćanjima moglo se čuti kako njihova žrtva nikada neće biti zaboravljena, te kako će spomen na njih živjeti vječno.

Svečanost obilježavanja 15. obljetnice nastavljena je obilaskom Viteške dvorane 1. gardijske brigade, te svečanim misnim slavljem u crkvi Presvetog Srca Isusova, na čijem je kraju održan koncert primadone Barbare Otman.

U neslužbenoj atmosferi, Tigrovi su svoju proslavu nastavili i u popodnevnim satima. Nakon zaslужenih čestitki i pohvala, ostavljeni su dojam ponosnih pripadnika Hrvatske vojske. Stoga ne treba dvojiti kako će u budućnosti odgovarati na izazove koji se pred njih postavljaju. Jer, ako i samo dio odlučnosti iskazane u minulim vremenima unesu u nove zadatake, uspjeh zasigurno neće izostati. Kao niti novi zapisi na njihovom slavnom putu kroz koji su od prvog dana prepoznatljivi kao - Tigrovi. ■

Misa za poginule Tigrove u crkvi Presvetog Srca Isusova

OSRH na sajmu Info 2005.

Računalne igre u promociji vojske

MORH i OSRH su na sajmu Info dobili mogućnost promovirati se u otvorenoj i pristupačnoj formi, na događaju i u paviljonu koji je i te kako dobro posjećen i medijski kvalitetno prezentiran...

— Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Davor KIRIN —

ni naslovi oni s vojnom tematikom, ponajprije popularne pucačine iz prvog lica. Program iz-

■ *Na tradicionalnom sajmu Info i Ministarstvo obrane je zauzelo svoje mjesto u paviljonu tvrtke Playbox. OSRH su pomogle u opremanju paviljona, a MORH ovdje ima i svoj infopult, dok se na velikom ekranu vrte dokumentarni filmovi o vojsci*

pješačkog naoružanja, zamaskirane vreće pune pijeska, kutije za strjeljivo, sve s "potpisom" naše vojske... No, bolje od svega toga OSRH predstavljaju ljudi. Naravno da svih nabrojani predmeti u paviljonu nisu nabacani 'zbrda-zdola' bez ikakvog nadzora. Uz njih su profesionalni vojnici, koji zainteresiranim posjetiteljima objašnjavaju kako izloženo naoružanje funkcioniра. Riječ je, zapravo, o jednom od spominjanih oblika promocije. MORH ovdje ima i svoj infopult, a na velikom ekranu vrte se dokumentarni filmovi o vojsci u proizvodnji Odjela hrvatskih vojnih glasila.

Računalne igre najviše vole srednjoškolci, i oni su najčešći gosti Playboxova paviljona. Među njima se sigurno nalazi

Uuvodu u ovaj članak prvo je potrebno nešto raščistiti. Dakle, dragi čitatelji, vojska i računalne igre imaju svoje poveznice, i to ne one koje se tiču samo tematike igara, virtualnog svijeta u kojem se možete naći i u ulozi vojnika i obraćunavati se sa svakojakim humanoidnim i inim neprijateljima. Ne, mnoge vojske razvijenog zapadnog svijeta koriste se danas već afirmiranim medijima, igračim konzolama i računalima kako bi popularizirale vojsku i vojni poziv. Pri izradi igara s vojno-strateškim-pucačkim tematikama velike računalne tvrtke konzultiraju vojne stručnjake. Neka ministarstva obrane na svojim stranicama pružaju mogućnost mladima da se iskažu u virtualnim "pucačinama" i tako se zainteresiraju za vojsku... I naposljetku, oružane snage često sudjeluju na informatičkim sajmovima, na kojima virtualnim svijetom predstave i stvarni svijet, svijet vojnog poziva koji i dandanas ima posebnu privlačnost, koliko god ona jenjavala ili ne.

Na tradicionalnom sajmu Info, koji se i ove godine održava na Zagrebačkom velesajmu, i Ministarstvo obrane je zauzelo svoje mjesto, i to u paviljonu koji je u potpunosti iznajmila tvrtka Playbox, jedna od vodećih u Hrvatskoj za promociju računalnih igrica. Ovogodišnja tema njihove izložbe jest vojska, jer su im trenutačno udar-

ložbe, pa i njezin interijer, posvećeni su vojsci. Zato su paviljon trebali opremiti u vojnom stilu i stvoriti "multimediju igraonicu u ratnom ambijentu", te su kontaktirali s MORH-om i OSR-H RH. Naišli su na pozitivan odgovor, pa Kineski paviljon ZV-a trenutačno izgleda kao mješavina bojišnice, stožera i vježbovnog poligona na kojem se, na sreću, ne puca stvarno, nego iz virtualnih oružja. "Posljedice" te pucnjave možete vidjeti na pedesetak blještavih zaslona. Da opći "ratnički" i pomalo "apokaliptični" dojam ima estetski profinjeniju notu zasluga je mladih i šarmantnih hostesa, koje su se uklopile s "vojnim" odjevnim detaljima.

Dakle, OSRH su pomogle u opremanju paviljona, pa u njemu možete naći borbeno-oklopna vozila, bestrzajne topove, minobacače, razne primjerke

i neki potencijalni vojnik ili časnik (u subotu će biti promoviran i projekt Kadet). "Od ove suradnje koristi imaju i MORH i Playbox", rekao nam je načelnik Odjela informiranja u SOJI-u Darko Martinović. "Oni su dobili sredstva za opremanje paviljona, a mi mogućnost promocije u otvorenoj i pristupačnoj formi, na sajmu koji je i te kako dobro posjećen i medijski kvalitetno prezentiran". "U ime tvrtke Playbox, zadovoljstvo ovom suradnjom potvrđio je Krunoslav Grlević, istaknuvši da je "takva promocija uobičajena na Zapadu, posebice u SAD-u". Iako je naša ekipa stigla na sam početak programa, kad se sve skupa još nije zahuktalo, s obje strane čuli smo uvjerenje da će cijeli postav naići na veliko zanimanje, te Playboxu donijeti kupce igara, a MORH-u ponekog kadeta ili profesionalnog vojnika. ■

Pripreme za obilježavanje Dana sjećanja na žrtve Vukovara

Ministar obrane Berislav Rončević održao je 8. studenoga koordinacijski sastanak u povodu priprema za obilježavanje obljetnice "Dana sjećanja na žrtve Vukovara 18. studenoga 1991. godine", kojem su nazočili i načelnik GSOS-a RH general zboru Josip Lucić, njegov zamjenik general pukovnik Slavko Barić, gradonačelnik Vukovara Tomislav Šota i ratni zapovjednici 204. brigade Mile Dedaković i Branko Borković.

Nakon sastanka ministar Rončević je kazao kako je dogovorena sva tehnička i logistička pomoć koju će MO i OS pružiti organizatorima u povodu obilježavanja Dana sjećanja na vukovarske žrtve. Izrazio je zadovoljstvo što su sastanku nazočili ratni zapovjednici 204. brigade Mile Dedaković i Branko Borković.

jednici 204. brigade, te im se zahvalio na konstruktivnoj suradnji i pomoći u definiranju nekih nesporazuma koji su vladali u svezi sa statu-

som 204. brigade HV-a Vukovar i njezinih pripadnika. "Ono što su nam ratni zapovjednici Dedaković i Borković rekli za nas je autentični, izvorni događaj", rekao je ministar. Kazao je da je dogovoren da se ustanovi spomen-soba stjegova samostalnih postrojbi HV-a koje su sudjelovale u Domovinskom ratu, te se nada da će se cijeli projekt realizirati do Božića.

Mile Dedaković je rekao kako je ministar obrane na njihov prijedlog donio odluku da će se brigada zvati 204. vukovarska brigada, te da će sti-

jeg biti iz 1994. godine. Branko Borković se zahvalio ministru na razumjevanju, te je pozvao sve koji smatraju da nemaju riješen status, a bili su branitelj Vukovara, da se obrate državnim tijelima i pokrenu upravni postupak te će, ukoliko se utvrdi da su u pravu, ostvariti sva prava koja im Zakonom pripadaju.

Mile Dedaković je najavio da već počinju pripreme za pravo vojno postrojavanje, koje će se organizirati povodom obilježavanja 15. obljetnice, 2006. godine.

L. PARLOV

svladalo 24 polaznika iz postrojbi i zapovjedništava OS RH, kao i uprava GSOS-a RH. U više od 110 nastavnih sati teorijskog, praktičnog i individualnog rada polaznicima je bilo omogućeno upoznavanje sa zakonskim i provedbenim odredbama koje određuju djelokrug i procedure

Završetak tečaja upravljanja osobljem

Tijekom listopada i studenoga održan je 12. temeljni tečaj upravljanja osobljem u organizaciji Personalne uprave GS-a OS RH.

Tečaj je uspješno

rada sustava upravljanja osobljem, procedurama prijama, razvoja i izdvajanja osoblja, zadaćama personalnih djelatnika u postrojbama i njihovim stožerima, te programom tranzicije i zbrinjavanja izdvojenog osoblja SPECTRA.

Najbolje polaznike, natporučnike Davora Baneka i Renata Kosora te nadnarednicu Marinku Bilandžić, načelnik Personalne uprave GSOS-a brigadir Marin Gregorović nagradio je knjigom. Tijekom završne svečanosti potvrde o uspješno svladanom programu izobrazbe svim polaznicima te nagrade najboljima uz voditelja tečaja pukovnika Nevena Kranjčeca uručio je zamjenik načelnika Personalne uprave brigadir Mirko Marijan.

OJI

Madžarsko izaslanstvo u Upravi za ljudske resurse

U sklopu bilateralnih aktivnosti krajem listopada Upravu za ljudske resurse posjetilo je izaslanstvo madžarskog Ministarstva obrane.

Pomoćnik ministra obrane Željko Goršić sa suradnicima primio je madžarskog kolegu, zamjenika državnog tajnika za ljudske resurse dr. Leventa Komora i zamjenika načelnika Uprave za ljudske resurse madžarskog Ministarstva obrane brigadira Janosa Krizbala. Teme razgovora su bile sustav vojne obveze u Hrvatskoj, kao i prijam i izdvajanje osoblja, a dr. Komor je bio osobito zainteresiran za

djelatnosti vojne psihologije. Razmjenom informacija zaključeno je da su obje zemlje i njihove oružane snage i ministarstva obrane prošla ili prolaze slične procese u tranziciji i prilagodbi svojih snaga NATO sustavu, a Madžarska svojim iskustvom može uvelike pomoći Hrvatskoj u toj prilagodbi.

Dr. Komor je istaknuo da svaka zemlja mora za sebe pronaći optimalno rješenje te da je nakon svega što je čuo Hrvatska očito na dobrom putu. Pomoćnik ministra Željko Goršić istaknuo je da su upravo ovakvi bilateralni razgovori vrlo korisni, jer nam

omogućuju uvid u različite pristupe procesu prilagodbe i omogućavaju nam izbjegavanje poteškoća koje su se dogadale drugim zemljama.

L.F.

U SzOP-u Pula završen treći ciklus selekcijske obuke za prijam u djelatnu vojnu službu

Prvi korak u profesionalnom razvoju

Uz projekt Kadet, koji se uspješno provodi već treću godinu zaredom i koji će Hrvatskoj vojsci osigurati nove, mlađe časnike, od ove se godine provodi i prijam vojnika u djelatnu vojnu službu. Nakon završenog trećeg ciklusa selekcijske obuke OS su, zajedno s polaznicima iz prvog i drugog ciklusa, bogatije za 511 novih, ambicioznih i visokomotiviranih mladih ljudi koji su odlučili svoju karijeru u Hrvatskoj vojsci započeti kao vojnici

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Usredištu za obuku vojnika Pula početkom studenoga završen je treći ciklus selekcijske obuke za prijam u djelatnu vojnu službu. Projekt je pokrenut ove godine, a svrha mu je popuniti Hrvatsku vojsku novim, mlađim ljudima koji se primaju u djelatnu vojnu službu na dužnosti vojnika.

Trećem ciklusu selekcijske obuke pristupilo je 154 kandidata, a obuku je uspješno završilo njih 143, među kojima je i osam žena. Tijekom jednomjesečne selekcijske obuke kandidati za vojниke trebali su, kako nam je rekao instruktor nadnarednik Dalibor Škvarić, svladati temeljne vojne sposobnosti, a imali su i zahtjevnu fizičku obuku kojoj je cilj bio podizanje

jednik NOS-a, nakon završetka trećeg ciklusa više je nego zadovoljan. Za polaznike je rekao da su visokomotivirani, a obuku je ocijenio sigurnom i kvalitetnom. U prilog tome govori i to da do sada nije bilo nikakvih izvanrednih događaja, a "najteže ozljede" su, što je i bilo za oče-

Treći ciklus selekcijske obuke s uspjehom je završilo 143 kandidata

Tijekom jednomjesečne selekcijske obuke kandidati za vojниke trebali su svladati temeljne vojne sposobnosti, a imali su i zahtjevnu fizičku obuku

nje motoričkih sposobnosti do razine koja je propisana pravilnikom OS-a. Nakon uspješno završene selekcijske obuke slijedi petomjesečna specijalistička obuka. Polaznici trećeg ciklusa specijalističku će obuku odraditi u HRZ-u i PZO-u, HRM-u, 66. bojni vojne policije, a najveći broj njih u HKoV-u.

Pukovnik Tomislav Skender, zapov-

kaviti, žuljevi. Obuku pratiti će tim psihologa koji su stalno na raspolaganju polaznicima, a njihova je prosudba važan dio konačne opisne ocjene svakog kandidata. Pukovnik Skender je istaknuo i to da do sada među kandidatima koji su odustali nije bila niti jedna žena, što je za svaku pohvalu.

A s obukom, ali i cijelim projektom, zadovoljni su, što je najvažnije, i sami kandidati.

Iako su motivi zbog kojih su se naši sugovornici Milena Smoljo, Teo Maraš i Tino Dolić javili na natječaj različiti, svi su uvjereni kako je to tek prvi korak u njihovom profesionalnom razvoju i dalnjem napredovanju u OS-u. "Do sada sam dosta radio u civilstvu, ali nišam bio zadovoljan",

priča dvadesetšestogodišnji Splićanin Teo. "Sve su to bili poslovi na određeno vrijeme i nisam osjećao nikakvu sigurnost. Sada se osjećam sigurno, odgovara mi ovaj red i disciplina, i uvjeren sam da sam na pravom putu." Za obuku su rekli da je bila dinamična i kvalitetna, ali ne i previše zahtjevna. A da je riječ o mlađim ljudima punim entuzijazma te da su spremni odgovorno prihvatići život uopće, pa tako i svoj vojnički poziv, potvrdio nam je i vojni kapelan velečasni Slavko Rajić.

Na uspješno završenoj obuci svim polaznicima trećeg ciklusa čestitao je brigadir Tomislav Tolić, zapovjednik Središta za obuku pješaštva u Puli, te je najboljim polaznicima uručio i pohvale. Brigadir Tolić je istaknuo kako je vrijednost ovog projekta višestruka. Naime, uz to što se Hrvatska vojska popunjava novim, mlađim, ambicioznim ljudima te se tako podiže kvalitet OS-a i njihov profesionalni standard, ne smije se zanemariti ni činjenica da je u Hrvatskoj vojsci samo uz pomoć ovog projekta do sada zaposleno 511 ljudi. Do kraja godine provest će se još jedan ciklus selekcijske obuke s približno istim brojem kandidata, a projekt će se nastaviti i iduće godine. ■

Multinacionalni malonogometni turnir

U finalnoj utakmici između Hrvatske i Makedonije nastala je euforija. U prvom poluvremenu Makedonija je dala prvi gol, no Hrvatska je ubrzo uzvratila i izjednačila rezultat. Utakmica je završila neriješeno i igrali su se produžeci. Nekoliko minuta prije kraja produžetaka, u vrlo dinamičnoj igri, Hrvatska je zabila pobjednički gol i osvojila malonogometni turnir. To je prvi nogometni turnir koji su osvojili pripadnici hrvatskog kontingenta

Iz Afganistana Tomislav KASUMOVIĆ —

U organizaciji 6. hrvatskog kontingenta održan je multinacionalni malonogometni turnir na kojem je sudjelovalo nekoliko nacija. Bili su tu predstavnici Rumunjske, Njemačke, Portugala, Bugarske, Makedonije i naravno Hrvatske. Inače, nogometni turniri nisu rijetkost, a interes i odziv su uvijek veliki. Pravila igre su bila jednostavna i jasna. Svaka momčad mogla je prijaviti osam igrača, s tim da je šest igrača igralo, dok su dva bila pričuva, a izmjene su bile dopuštene tijekom cijele igre, neograničen broj puta. Igrala su se dva poluvremena po petnaest minuta, s pet minuta pauze između.

Osim svih navedenih pravila sve momčadi su znale ono najvažnije, a to je da se od njih očekuje fair-play i poštivanje protivničkih momčadi, jer svrha ovoga turnira, osim naravno da se vidi koja je nogometna momčad najbolja u kampu, bila je upravo druženje i upoznavanje ostalih pripadnika kontingenata, te razvijanje sportskog duha.

U nadmetanju osam timova

Nakon što su se momčadi prijavile, točnije njih osam, s tim da su Njemačka i Hrvatska imale po dvije momčadi, krenulo se s izvlačenjem timova u dvije skupine. U prvoj skupini izvučene su Rumunjska, Hrvatska prva momčad, Njemačka druga momčad i Bugarska, dok su u drugoj skupini izvučene Njemačka prva momčad, Portugal, Makedonija i Hrvatska druga momčad. Nakon prvih utakmica odmah se dalo naslutiti tko su mogući favoriti. Osobito su se isticali pobjednici prošlog turnira Rumu-

nji i Portugalci. Iako je prva Hrvatska momčad izgubila prvu utakmicu protiv Rumunja, nisu se pokolebali. Kačko je turnir tekao, nizale su se pobjede i porazi. Nakon utakmica u skupinama, hrvatska prva momčad bila je druga u skupini, iza Rumunja, čime je osigurala nastup u polufinalu, dok druga hrvatska momčad nije bila toliko uspješna. No, bez obzira na poraz igrali su jako dobro i nisu se predavali do samoga kraja.

prihvatali poraz na dostojanstven način i pozdravili igru Makedonije.

U finalu Hrvatska i Makedonija

U finalnoj utakmici između Hrvatske i Makedonije nastala je euforija jer su obje momčadi izrazito dobro igrale. Bilo je teško prognozirati tko će biti pobjednik. Utakmica je počela i obje su momčadi počele vrlo zatvorenu i opreznu igru. U prvom poluvremenu Makedonija je dala prvi gol,

no Hrvatska je ubrzo uzvratila i izjednačila rezultat.

Utakmica je završila neriješeno i igrali su se produžeci, dva puta po pet minuta. Nekoliko minuta prije kraja produžetaka, u vrlo dinamičnoj igri, Hrvatska je zabila pobjednički gol i osvojila malonogometni turnir. Veselje na licima hrvatskih igrača bilo je vidno i popraćeno velikim pljeskom navijača i ostalih momčadi. To je prvi nogometni turnir koji su osvojili pripadnici hrvatskog kontingenata i na

Pobjednička ekipa

Sve više navijača polako je okružilo igralište podržavajući svoje momčadi. U polufinalu su se našle četiri najjače momčadi, Rumunji, inače pobjednici prošlog turnira, koji je također organizirao 5. HRV CON u povodu Dana pobjede, zatim Hrvati iz prve skupine a iz druge skupine, u polufinalu su prošli Portugalci i Makedonci.

Prva polufinalna utakmica bila je između Hrvatske i Portugala. Nakon izvrsne igre naših rezultat je na kraju bio jedan naprema nula za Hrvatsku, čime si je hrvatska momčad osigurala ulazak u finale. U drugoj polufinalnoj utakmici našle su se Rumunjska i Makedonija te završile rezultatom tri naprema dva za Makedoniju. Vidno razočarani Rumunji ipak su

neki način revanš za sve prijašnje poraze hrvatskih kontingenata. Hrvati su još jednom svima dokazali da osim što su vrsni vojnici i profesionalci, i izvrsni sportaši. Najzaslužniji hrvatski igrači za pobjedu na turniru bili su: bojnik Ivan Hodak, satnik Nikica Lemić, časnički namjesnik Zlatko Marcus, stožerni narednik Miro Piskač, nadnarednik Stipe Bičanić, razvodnik Franc Pirš i razvodnik Stribor Imper. Pobjedniku turnira uručen je pehar i poklon nagrada, kao i drugoplasiranim Makedoncima i trećeplasiranim Rumunjima. Osim nagrada za prva tri mesta, uručena je i nagrada za najbolju i najkorektniju igru a pripala je igračima Portugala, koji su turin odigrali s najmanje prekršaja. ■

Gilgit - postaja na vrhu svijeta

Gilgit je najsjevernija UNMOGIP-ova postaja i jedna od najzahtjevnijih, popularno zvana "postaja na vrhu svijeta", udaljena oko 15 sati neprekidne i naporne vožnje od polazne točke Rawalpindija. Nema svatko priliku stajati na mjestu na kojem se spajaju tri najveća planinska lanca na svijetu: Himalaja, Karakorama i Hindukuša. Područje je to koje traži više nego što možeš dati

Iz Pakistana Zlatko SUDIĆ

Nanga Parbat - planina čije ime u prijevodu znači "Goli kamen"

Gledam i ne vjerujem. Ovo je nešto neopisivo, jednostavno zastrašujuće, nešto poput površine mjeseca, kamen na kamenu. Gledam planine predvođene Nanga Parbatom, u prijevodu Goli kamen, koji je visok 8126 metara, u odnosu na kojega sve izgleda kao mrav, te tri planinske rijeke koje protječu ovim vrletima strašnom brzinom, a bukom koju proizvode probijajući se kroz gomilu kamenja pokazuju svoju snagu i objavljaju svima svoju svakodnevnu borbu s planinama.

Spoj tri najveća planinska lanca na svijetu

Gilgit je najsjevernija UNMOGIP-ova postaja i jedna od najzahtjevnijih, popularno se zove "postaja na vrhu svijeta" i udaljen je otprilike 15 sati neprekidne i naporne vožnje od polazne točke Rawalpindija.

Ovdje imate priliku okušati sreću i provjeriti vlastite mogućnosti radeći na visinama i više od 5000 metara, a ponekad, pogotovo za nas, nemogućim uvjetima, gdje svaka pogreška može biti posljednja. No, nema svatko priliku stajati na mjestu s kojega možeš dotaknuti Nanga Parbat, mjesto na kojem se spajaju tri najveća

planinska lanca na svijetu: Himalaja, Karakorama i Hindukuša. Područje je to koje traži više nego što možeš dati, a svaki metar ceste nosi novu opasnost, kao što je kotrljajuće kamenje koje se obrušava na cestu i uništava sve pred sobom.

Inače Gilgit je mjesto koje posjećuje dosta stranih turista, koji ovdje dolaze najviše radi planinarenja, a neki od njih i u potrazi za skupocjenim kamenjem, od safira i briljanta do raznih kristala koji se mogu naći na okolnim planinama. Prilikom ophodnji možete sresti cijele kolone turista na biciklima koji jednostavno uživaju u prirodi i dove se planinama koje ih okružuju, ali sve se to odvija daleko od crte razdvajanja, otprilike četiri i više sati vožnje prema planinama. Druga strana medalje je različita, i kad zavirite dublje u planine, na prvoj crti vidite brojne vojниke kako provode dane nadajući se da će brzo dolje u civilizaciju, te planinska naselja u kojima ljudi još uvijek žive u nastambama dijeleći jedinu prostoriju sa životinjama koje ih griju u hladnim zimskim danima. Život im se svodi na prikupljanje drva za zimu i preživljavanje, naravno bez struje i tekuće vode. Ali su unatoč tome sretni, jer ih njihova nagrada čeka u drugom životu za koji se cijelo vrijeme pripremaju.

Karimabad - ljepotan u srcu ničega

Moj prijatelj Finac, koji je jednom za dlaku izbjegao udar kamena koji je pao na sada naš bivši auto, i ja krenuli smo u posjet jednoj od postrojbi raspoređenoj u području Burzil passa koji se rasprostire na 4200 metara nadmorske visine i jedan je od ulaza u Nanga Parbat. Krenuvši na sjever, po-

znatim cestama i po lijepom vremenu, dolazimo do područja u kojem vrijeme više ne izgleda tako dobro. Naš Prado zapao je u duboki snijeg koji je napadao tijekom noći i jutra, pa je jedino rješenje bilo, nakon što smo uspjeli izvaditi auto iz snijega, vratiti se natrag u postaju a Burzil pass nam ostaje u sjećanju kao jedan od neosvojenih područja sjevernog Kašmira.

Jedno od turističkih odredišta je i Karimabad. Ovaj ljepotan u srcu ničega, osim gomile kamenja koje ga

Mjesto spajanja tri najveća lanca na svijetu

okružuje, jest mjesto koje je s usponom na vrh zvanim Damini prsti poznato po mnogobrojnim trgovinama raznih vrsta dragog kamenja i kristala, te autohtonih suvenira, kao što su posude i vase izrađene od mramora i sličnih vrsta kamenja. Na vrhu gradića, koji je izgrađen na jednom od mnogobrojnih planinskih grebena kao zaštitni znak, strši Hunza dvorac koji je izrađen u kombinaciji drveta i kamena, trenutačno pretvoren u muzej i turističku atrakciju, a nekada mjesto stanovanja raznih velikana prošlosti i kako kažu domaćini - svestih ljudi, tj. onih koji su bili bliski Bo-gu, ma kako se on zvao. ■

Ilegalni imigranti

Položaj Zapadne Sahare izvanredan je za ilegalne imigrante s kojima smo suočeni u zadnje vrijeme. Posljednjih dana u području odgovornosti TS-a Bir Lahlou, ili kako ga mi zovemo Bad boy house, u blizini crte razdvajanja s marokanskim snagama, zaustavljena je velika skupina ilegalnih imigranata u lošem fizičkom i psihičkom stanju

Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

Koliko god prevladavalo mišljenje kako je MINURSO jedna od najsigurnijih ili barem najmirnija misija pod okriljem UN-a, čini mi se da ćemo ovih dana dobiti potvrdu kako to baš i nije najtočnija tvrdnja. Kao i svaka misija, tako i ova ima svoj mandat, svoja pravila i nas koji smo ih se dužni pridržavati. Zadaće svih nas, kako vojnog tako i civilnog dijela jasno su definirane. Ali kako se postaviti u situacijama koje nisu svakodnevne, a slično prilika nađeš se u njima.

Bijeg od nedaća

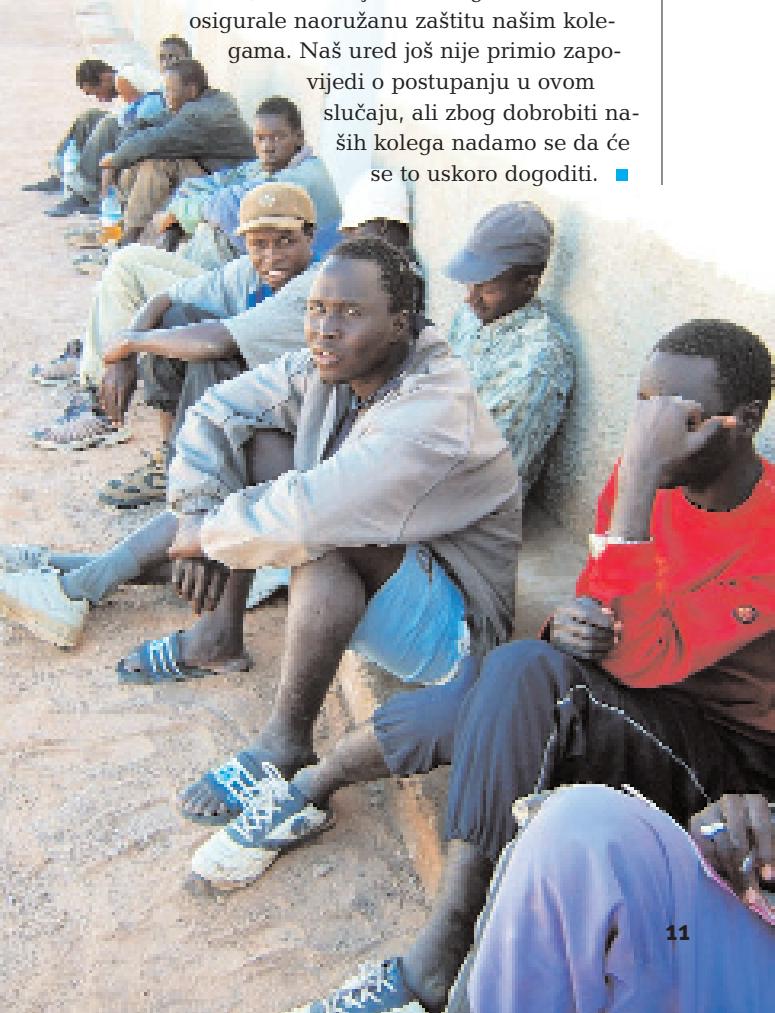
Svi znamo kako na afričkom kontinentu, s iznimkom nekoliko država, vlada glad, siromaštvo, nasilje. Obični ljudi uglavnom su nezadovoljni uvjetima života te s ostalim stvarima koje ih okružuju. Ponekad im ništa drugo ne preostaje osim pokušaja bijega od svih nedaća. Položaj Zapadne Sahare izvanredan je za ilegalne imigrante s kojima smo suočeni u zadnje vrijeme. S jedne strane Alžir, s druge Mauritanija, u kojoj je nedavno bio vojni udar, te velika pustinja, kao stvoreni su za pokušaj bijega prema boljem životu negdje u Europu, osobito u Španjolsku. S tim sam se problemom sreo još tijekom boravka na TS-u Mijek, kada smo u nekoliko navrata prihvatali imigrante te ih odveli u Mauritaniju, gdje smo ih predali lokalnim vlastima kako bi ih oni deportirali u matične zemlje. Tada taj problem nije bio toliko izražen i nije donosio osobite neprilike vojnim promatračima. No, posljednjih dana situacija u nekim dijelovima misije iz korijena se promjenila. U području odgovornosti TS-a Bir Lahlou, ili kako ga mi zovemo Bad boy house, vojne snage FPOL-a, koje nadziru to područje, u blizini crte razdvajanja s marokanskim snagama, zaustavile su veliku skupinu ilegalnih imigranata iz Gambije, Kameruna, Gane, Nigerije, Malija, Burkine Faso, Gvineje, Gvineje Bisao i Obale Bjelokosti. Sve skupa stotinjak osoba u lošem fizičkom i psihičkom stanju. FPOL ih je odveo u svoje školske prostorije koje su samo nekoliko stotina metara udaljene od TS-a Bir Lahlou.

S imigrantima je razgovaralo i izaslanstvo TS-a. Saznali smo kako ih je deportirala marokanska vojska, uz objašnjenje kako je alžirska granica udaljena samo nekoliko kilometara, što baš i nije točno. I nekoliko kilometara za lude u stanju u kojem su ovi zatećeni bilo bi previše i vjerojatno većina njih ne bi ni došla do Alžira. Osnovnu medicinsku pomoć pružio im je FPOL, ali i pripadnici TS-a. Uz to, vojni promatrači su osigurali i nešto hrane i vode za imigrante. Naknadno, uz pomoć nevladinih organizacija, posjetili su ih španjolski liječnički timovi, koji su u tim okolnostima poduzeli sve kako ne bi došlo do epidemije koja bi se mogla prenijeti na lokalno stanovništvo. Novi problem stvorio se kada smo saznali kako Saharom

luta još veliki broj imigranata koji su izgubljeni i ne može ih se ni približno locirati niti im pružiti pomoć. Nesretnici koji su utočište našli u školi, ispričali su da je smrt u pustinji pronašla i jedna trudnica, ali njezino tijelo se nije moglo pronaći. Pustinjske pješčane oluje učinile su svoje.

Ultimatum i prijetnja silom

Sve je to u početku izgledalo kao još jedna humanitarna kriza u kojoj su naši kolege učinili ono što su mogli. Prije no što sam počeo pisati ovaj dnevnik, pristigla je i nova informacija. Imigranti kojima je pružena pomoć nisu zadovoljni uvjetima u kojima se nalaze, te su ultimativno zatražili od vodstva FPOL-a na terenu da im se osiguraju vozila za prijevoz te dodatna hrana ili će sami otići na TS i od vojnih promatrača sami uzeti, silom, hranu i sve što im je potrebno. Prijetnju i nije tako teško ostvariti s obzirom na brojčanu nadmoć imigranata i njihovo mentalno stanje. Zapovjednik TS-a zatražio je hitne upute operativnog dijela misije u Laayoune, uz prijedlog da naš ured u Tindoufu te mi kao časnici za vezu stupimo u kontakt s najvišim dužnosnicima FPOL-a, kako bi njihove snage na terenu osigurale naoružanu zaštitu našim kolegama. Naš ured još nije primio zapovijedi o postupanju u ovom slučaju, ali zbog dobrobiti naših kolega nadamo se da će se to uskoro dogoditi. ■

Drago VUKOVIĆ, rukometni "Zagreba" i ročnik sportske satnije

Zastava u ruci, medalje oko vrata

"Možda će mi tek kad budem imao 60 godina biti jasno gdje sam igrao i što sam osvojio", rekao nam je Vuković, koji u svojoj kolekciji već ima pregršt klupskih i reprezentativnih uspjeha, a na otvorenju Mediteranskih igara u Almeriji nosio je hrvatsku zastavu...

snimio D. KIRIN

— Domagoj VLAHOVIĆ —

Jedan "kotačić" u hrvatskim rukometnim uspjesima je i Drago Vuković. Rođeni Splićanin i igrač rukometnog kluba "Zagreb" sa svoje se 22 godine već pošteno "omedaljio" - vlasnik je olimpijskog zlata iz Atene, te srebrnih medalja sa SP-a u Tunisu i Mediteranskih igara u Almeriji. Iako je tek u tom posljednjem natjecanju imao zapaženiju ulogu na mjestu lijevog vanjskog igrača, Vukovićeva uloga ipak je vrlo važna. Nai-mje, nakon razgovora s njim kao s ročnikom sportske satnije, uvjerili smo se kako je riječ o vrlo komunikativnom i pozitivnom mladiću, čija je nazočnost izrazito korisna za atmosferu u momčadi. No, ne treba zaboraviti ni na njegov talent, koji jamči

Protiv Španjolaca je uvijek teško

da će se Drago jednoga dana približiti igrackim veličinama kao što su Balić, Metličić ili suigrač na istoj poziciji Blaž Lacković...

Kako to da ste se baš sada našli u odori Hrvatske vojske?

Gospodin Urek, bivši zapovjednik sportske satnije a danas djelatnik HRS-a, proljetos mi je rekao: "U svibnju si u vojsci". Ja sam mu odgovorio da me ne šalju baš u vrijeme kad ću konačno nakon tri godine imati petnaest dana slobodnog, bio sam čak i malo ljut na njega. No, ispalio je izvrsno. Ipak sam jedva čekao da krenem, da vidim kako to sve skupa izgleda, kako je primiti oružje u ruke... Sada se pripremam za svoje prvo gađanje. Zasad mi dobro ide, a vidjet ćemo kako će biti. Dosad sam pucao samo jednom, na piru (smijeh).

Prijedimo na sport. Drago Vuković: tako mlad, a tako pun naslova i medalja?

Dosta se tu stvari poklopilo: uporni rad, četiri godine svakoga dana po dva treninga, "milijun priprema"... Olimpijada je bila poseban doživljaj. Dokazao sam se na hrvatskom Kupu u Metkoviću, bio pozvan u reprezentaciju, otkazao je kolega s pozicije Valčić, upao sam umjesto njega i u svojoj prvoj reprezentativnoj akciji osvojio zlato. Ipak, bez obzira na medalje moram još raditi i dokazivati se.

Zagreb - ostvaren san

Ipak, u temelju tih uspjeha ostaju Vaši splitski rukometni počeci?

Isprva sam u Splitu trenirao tenis s Mariom Ančićem i svojim bratom bлизancem koji je danas nogometni vratari u Novalji. U tenisu je teško bez finansija. Ančić je uspio, on je jedan od 1000. Praktično ispred moje kuće

postojao je RK "Brda". Rekao sam, "idem malo trenirati, zezati se". U jednoj utakmici dobili smo "Brodomerkur", pa su me pozvali da zagram za njih. Nakon nekoliko godina, prešao sam u "Zagreb". Prve dve godine učio sam od Lackovića. Stjecajem okolnosti on se ozlijedio, ja sam dobio priliku i dokazao se.

Kako ste doživjeli poziv "Zagreba", kluba svjetske klase?

Ne znam kojem rukometaru u Hrvatskoj nije san igrati u "Zagrebu". Meni se ostvario. Možda će mi tek kada budem imao 60 godina biti jasno gdje sam igrao i što sam osvojio.

Usred svih tih uspjeha, postoji li neki trenutak u karijeri kada Vam je bilo teško?

Teško je svaki drugi ili treći dan. Čim odigram loše na treningu zapisam se: "Što ti je, što ja ovo treniram". Milijun je takvih situacija u sportu.

U osvajanju srebra na Mediteranskim igrama dali ste svoj veći igrački udio?

Igre će mi ostati u sjećanju i zato što sam na otvaranju nosio hrvatsku zastavu.

Kao hrvatska "B" selekcija došli smo u finale gdje nas je čekala španjolska "A" selekcija. Poveli smo 10:5, ali u podsvijesti smo znali da jedan njihov igrač na tržištu vrijedi kao mi svi skupa. Dali smo svoj maksimum. Mnogo ljudi nije vjerovalo u nas a došli smo do srebra. Najvažnija je bila prva utakmica protiv Egipta. Da smo to izgubili, ne bismo ostvarili ništa i svi bi govorili da nitko ništa ne vrijedi i da smo svi "škart". Takvi smo mi u Hrvatskoj. Jednu utakmicu odigraš dobro i Bog si, a jednu loše i

nemaš pojma. Mislim da je to tragično. Igrački sam mogao i bolje, trebao sam s više odlučnosti ići na protivnički gol.

Nošenje državne zastave na sportskim igrama počast je rezervirana za najveće sportaše?

Isprrva nisam vjerovao! No, gospodin Zlatko Mateša, predsjednik HO-O-a, rekao mi je: "Ti jedini od hrvatskih sudionika imaćete olimpijsko zlato". Ja sam odgovorio: "Ako ste tako odlučili, nema problema, to je čast svakom sportašu."

Za stolom sa svjetskim veličinama

Koje hrvatske rukometne medalje po Vašem mišljenju imaju veću "težinu", olimpijske ili svjetske?

Definitivno olimpijske. Olimpijada je svakih četiri, a SP dvije godine. U Ateni je bilo više od 10 000 sportaša. Prije pet godina gledao sam Olimpijadu u Sydneyju na televiziji i mislio: "Gledaj koji su ovdje sve sportaši"! Ubrzo potom našao sam se u Ateni. Sjediš na objedu, a do tebe je Maurice Greene, s druge strane Yao Ming... Kada pogledaš u kojem si društvu, više ti u glavi ništa nije jasno. Meni je to bilo prvo natjecanje. Kada sam ušao u dvoranu na prvi trening, tresle su mi se noge. Mislim da sam tada bio još neiskusan. Da sam ušao u igru, ne bih znao gdje sam. No, bio sam siguran u svoje suigrače, znao sam da ćemo dobiti sve utakmice, toliko smo bili jaki i psihički i fizički.

Kako ste se kao najmlađi slagali s ostalima u momčadi?

Bio sam najmlađi, kuhao po 20 kava dnevno, ali bilo je toliko zezancije i zajedništva da to ni dandanas ne mogu vjerovati. Taka generacija neće se ponoviti.

Vratimo se u sadašnjost. Kako gledate na današnji "Zagreb"?

Osnovni cilj je plasman u četvrtfinale Lige prvaka, dakle, da uspješno prođemo skupinu i potom osminu finala, u kojoj ne bismo željeli izvući "Fotex" ili "Ciudad Real" nego nekog slabijeg protivnika. Tako bismo "prezimili" u Europi, što je vrlo važno i natjecateljski i financijski. Ukoliko uđemo među osam, nemamo što izgubiti.

Što mislite o novom kandidatu za hrvatski rukometni tron, ojačanom "Medveščaku"? "Brusite" li se na utakmicu protiv njih?

Ta utakmica mi nije tako veliko opterećenje. Ipak, jaki "Medveščak" je dobra stvar za hrvatski rukomet, daj Bože da takvih klubova ima deset. Svi hoće skinuti "Zagreb", nitko nije dominirao u hrvatskom sportu toliko dugo. Mislim da smo jači od njih i da ćemo ih dobiti.

Voli li Drago Vuković više igrati u napadu ili u obrani? Ima mnogo takvih "specijalista".

Ne bih se volio specijalizirati. Većina trenera voli kada zna igrati obranu.

"Ne bih se htio specijalizirati za obranu ili napad"

nu, jer to je njima ispred svega. Ali ako ne možeš odigrati dva napada i zabiti dva gola, onda...? Ovisi o trenerima. Recimo, Dominiković i Špoljarić su izvrsni napadači, ali ih postavljaju uglavnom u obranu. Pero Metličić igra i jedno i drugo, i u napadu i u obrani on je najkompletniji igrač na svijetu.

Najteži protivnici? Ozljede?

Kad sam u obrani najteže mi je čuvati male i brze igrače poput Vranješa koji se provuče kroz noge. Što se tiče napada, nemam pojma. A ozljede? Evo, prošle godine sam u mjesec dana tri puta šivao glavu. Prvi put sam se ljutio, a druga dva puta sam umro od smijeha.

Olimpijskim zlatom dostigli ste sportaški "plafon". Ipak, što želite još?

Želim se dokazati, i klupski i reprezentativno. Da vidim i da svi vide moje najbolje igre. Želim i igrati u inozemstvu, ne samo zbog zarade, nego i da vidim druge ljude i kulturu. Najviše me privlači Španjolska. Nakon ove sezone u "Zagrebu" mi istječe ugovor. Sjest ćemo i dogovoriti što je najbolje. ■

"Jedva sam čekao da krenem u vojsku, da vidim kako to sve skupa izgleda"

snimio D. KIRIN

ODJEL ZA TRANZICIJU

raspisuje

INTERNI NATJEČAJ

Za sljedeća radna mjesta s propisanim uvjetima:

1. Stručni savjetnik za tranziciju, SRM

Uvjeti: - VSS (dipl. psiholog ili drugi odgovarajući smjer)

Mjesto službe: Odsjek za razvoj programa potpore u Zagrebu

2. Stručni savjetnik za tranziciju, SRM I

Uvjeti: - VSS (dipl. ekonomist ili drugi odgovarajući smjer)

- 5 godina staža u struci
- znanje engleskog jezika
- DSL
- poželjno iskustvo u radu s ljudima i izražene komunikacijske sposobnosti

Mjesto službe: Odsjek za tranziciju u Zagrebu

Pisane prijave za natječaj i životopise dostaviti najkasnije do **15. 12. 2005.** na sljedeće adrese:

Za radno mjesto pod br. 1:
MORH, Uprava za ljudske resurse

Odjel za tranziciju

Odsjek za razvoj programa potpore

Stančićeva 6
10 000 Zagreb

Dodatne informacije mogu se dobiti na tel: **01/4567 015**

Za radno mjesto pod br.2:
MORH, Uprava za ljudske resurse

Odjel za tranziciju

Odsjek za tranziciju Zagreb
Čerinina 23
10 000 Zagreb

Dodatne informacije mogu se dobiti na tel: **01/4861 805**

Prvi ovosezonski koncert Orkestra HV-a

U Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog 8. studenog Orkestar Hrvatske vojske održao je koncert kojim je ravnio maestro Tomislav Fačini.

Pavao Mašić, orgulje i Danijel Rajković, tuba nastupili su kao solisti, a na rasporedu su bila sljedeća djela: Milo Cipra: Sunčev put, Davorin Kempf: Koral i aleluja, James Curnow: Simfonische varijacije za eufonij i puhački orkestar te Claude Debussy: More, simfonische pjesma.

Suita hrvatskog skladatelja i uglednog pedagoga na Muzičkoj akademiji Mile Cipre, nastala je još u razdoblju kad se on potpuno posvetio suvremenoj glazbi dvadesetog stoljeća. Sunčev put je tako primjena novih izražajnih sredstava, koja za razliku od djela nedorovitih autora iskazuju radost muziciranja koja nije konstruktivistička nego spontana.

Iznenađenje večeri slijedilo je izvedbom Korala i aleluje Davorina Kempfa, pisanim za orgulje i orkestar, djelom koje se koristi maksimalnim blještavilom orgulja kao "kraljice" instrumenata, uz zapanjujuće sočan, ali pri tom raznovrsno instrumentiran zvuk orkestra.

Većinom mlada publiku ugodno se iznenadila, te burno i oduševljeno reagirala ovacijama.

U drugom dijelu koncerta, prvi put u Zagrebu izvedene su Simfonische varijacije za eufonij i puhački orkestar, američkog skladatelja Jamesa Curnowa. Izvanredna izvedba

Danijela Rajkovića opovrgnula je uvriježeno mišljenje da je tuba "nespretan" i "zdepast" instrument. Stoga je mlada publika kraj dočekala bučnim pljeskom.

Kraj koncerta označila je izvedba simfonijike pjesme More Claudea Debussyja, koja je točno prije stotinu godina, 1905. izazvala otpor kod jednog dijela glazbene kritike, da bi se danas smatrala jednim od ključnih djela francuskog impresionizma s početka dvadesetog stoljeća.

Neobičajena novost koncerta bilo je gostovanje Puhačkog orkestra KUD "Lovro Ježek" iz Marije Bistrice. Njihov nastup uoči i u pauzi koncerta iznenadio je i razglio publiku. Ukratko - vrlo nekonvencionalan i uspješan koncert!

Marija VUKOVOJAC

snimio Tonislav BRANDT

Obljetnica 50. bojne ABKO

50. bojna atomsko-biološko-kemijske obrane, pristožerna postrojba Hrvatske kopnene vojske, a ujedno najveća postrojba roda NBKO OS RH, 5. studenoga svečano je obilježila 14. obljetnicu svog osnutka u vojarni "Pukovnik Milivoj Halar" u Dugom Selu.

Uz djelatnike 50. bojne ABKO, na čelu sa zapovjednikom brigadirom Franjom Mušićem, svečanosti su nazočili i zapovjednici drugih postrojbi vojarne, predvođeni zapovjednikom vojarne pukovnikom Nenadom Barićem i vojnim kapelanom Dragom Majićem.

Na početku svečanosti odana je počast poginulim braniteljima. Zamjenik zapovjednika 50. bojne ABKO natporučnik Zdravko Gagulić iznio je povjesnicu postrojbe, s posebnim osvrtom na 1. satniju RBKO, čiji je slijednik 50. bojna ABKO. Tom se prigodom prisjetio svih pripadnika koji su svojim radom, znanjem i zalaganjem pridonijeli razvoju postrojbe. U obraćanju prisutnima brigadir Mušić iskazao je zadovoljstvo uspješnim ispunjavanjem zadaća i rezultatima koje je postrojba do sada postigla, te na-

veo temeljne zadaće koje postrojba treba ostvariti u narednom razdoblju. Uspješno osposobljavanje za dodijeljene zadaće i radni elan prednika bojne jamac su kvalitetnih priprema voda za dekontaminaciju koji će sudjelovati u misijama Partnerstva za mir i Organizacije za zabranu kemijskog oružja. Nakon svečane podjede nagrada i pohvala zaslужenim djelatnicima, brigadir Mušić svima je čestitao obljetnicu 50. bojne atomsko-biološko-kemijske obrane.

OJI

Ratna škola na golf-turniru

U dijelu aktivnosti obilježavanja desete obljetnice grada Zaprešića i 204. godišnjice rođenja bana Josipa Jelačića sudjelovala je i Ratna škola "Ban Josip Jelačić", koja s gradom Zaprešićem, od osnivanja Škole, ima osobite prijateljske odnose.

Izaslanstvo Ratne škole nazočilo je svečanoj sjednici gradskog poglavarstva, a za polaznike Škole, članove gradskog poglavarstva i građane Zaprešića prof. dr. Andelko Mijatović održao je vrlo zanimljivo predavanje na temu života i djela bana Josipa Jelačića, s posebnim osvrtom na njegov vojni doprinos samostalnosti Hrvatske.

U sportskom dijelu manifestacije, a u organizaciji golf-kluba "Ban Jelačić" 22. i 23. listopada odigran je pojedinačni golf-turnir na terenima Novi dvori. U sklopu prvog dana turnira meč su odigrale ekipe gradskog poglavarstva i Ratne škole, natječući se za prijelazni pehar Ratne škole "Ban Josip Jelačić". Četveročlane ekipe odigrale su meč na devet polja, u kojem je uspješnija bila momčad Ratne škole i tako osvojila prijelazni pehar.

Inače, u sklopu nastave, iz predmeta tjelovježba polaznici i djelatnici Ratne škole su početkom listopada prošli temu Uvod u golf. Polaznici koji su pokazali najviše zanimanja za ovaj sport dobili su prigodu predstavljati Školu. Tako su ekipu Ratne škole činili brigadir Ivan Beneta, kapetan bojnog broda Ivan Bakavić i kapetan fregate Boris Katičin, pojačani brigadirom Vladom Mikcem - zapovjednikom Središta za MVO. Poglavarstvo grada Zaprešića predstavljali su dogradonačelnik Željko Turk, predsjednik Gradskog vijeća Drago Bago, te članovi gradskog poglavarstva Berislav Kenji i Ivo Lukić. Brigadir Mikac je osim najboljeg rezultata u sastavu ekipi Ratne škole, uzeo pehar i za drugo mjesto na turniru u svojoj kategoriji. Ovo je bilo vjerojatno prvo sudjelovanje jedne ekipi iz OS RH na golf-turniru, a veliki entuzijazam i ambicije igrača jamče nam nove dobre igre i nove nagrade u vitrinama Škole.

Bio je to još jedan primjer dobre i dugogodišnje suradnje grada Zaprešića i Ratne škole. Nju su 1998. godine pokrenuli tadašnje gradsko poglavarstvo i general Franjo Feldi, prvi zapovjednik Ratne škole.

Slijedeći golf-meč planira se za blagdan sv. Josipa, koji već tradicionalno djelatnici i polaznici Ratne škole zajedno sa svim dosadašnjim polaznicima Škole provode na prostorima grada Zaprešića. Tako će se 19. ožujka 2006. u sklopu cjelodnevnog programa, a nakon nogometne utakmice, koju kao i ranijih godina igra aktualni naraštaj s polaznicima prethodnih naraštaja, dodijeliti i nagrade za golf-turnir koji će se odigrati tjedan dana prije. Djelatnici OSRH koji to žele mogu se javiti golf-klubu "Ban Jelačić" u Zaprešiću ili Ratnoj školi na Črnomercu u Zagrebu, radi sudjelovanja na turniru.

OJI

Posjet članova zajednice Cenakollo SzOP-u Koprivnica

Središte za obuku pješaštva Koprivnica posjetili su 27. listopada članovi zajednice "Cenakollo", zajednice liječenih ovisnika, koja se nalazi u mjestu Kučarima.

Zajednica je osnovana u Italiji, pod vodstvom sestre Elvire, a od 1992. djeluje u Hrvatskoj, s tim da je najbrojnija zajednica u Kučarima koja ima oko 70 članova, od kojih su neki bili sudionici Domovinskog rata.

Tijekom posjeta članovi zajednice održali su predavanja na kojima su iznosili svoja svjedočanstva, odnosno govorili su o svom životnom putu od ulaska u ovisnost do dolaska u zajednicu, nakon što im se vlastiti život našao pred ponorom.

Predavanju su, osim vojnika i djelatnika Središta, nazočili i ravnatelji osnovnih i srednjih škola s područja grada Koprivnice, kao i njihovi djelatnici, prije svega psiholozi.

Na kraju predavanja djelatnici škola zahvalili su se zapovjedniku Središta brigadiru Darku Kereši na organizaciji, a prije svega na pozivu za sudjelovanje, jer smatraju da je ono bilo korisno i poučno, kako za njih kao djelatničke škola, tako i kao roditelje.

OJI

Tečaj vođenja u ZIO HRZ i PZO

U Zapovjedništvu za izobrazbu i obuku HRZ-a i PZO-a "Rudolf Perešin" krajem listopada održan je svečani zavrsetak 1. naraštaja Tečaja za razvoj temeljnih sposobnosti vođenja u grani HRZ i PZO.

Tečaj je pohađalo i uspješno ga završilo 25 polaznika. Na tečaju su polaznici usvojili osnovna vojna znanja na najnižim razinama vođenja i zapovijedanja, te početna znanja koja su im potrebna za rad u grani HRZ i PZO. U pripremnom dijelu ovog tečaja osobito se istaknuo prvi dočasnik ZIO HRZ-a i PZO-a, časnički namjesnik Milenko Petrić. Nakon ovog tečaja polaznici-vojnici dobili su i mogućnost da postanu dočasnici i dio Dočasničkog zbora grane HRZ-a i PZO-a.

Posebni gosti na ovoj svečanosti bili su brigadir Dragutin Lukavečki, kao izaslanik zapovjednika HRZ-a i PZO-a te prvi dočasnik HRZ-a i PZO-a - stožerni narednik Mario Mateljić. Najboljim polaznicima (razvodniku Nikoli Aniću te vojniku Nenadu Šimiću) nagrađene i pohvale uručili su izaslanik zapovjednika HRZ-a i PZO-a te zapovjednik ZIO HRZ-a i PZO-a brigadir Nevenko Červar.

OJI

Nova odora do 2007.

US DoD

AMERIČKA kopnena vojska (US Army) planira do svibnja 2007. svim aktivnim i pričuvnim vojnicima te pripadnicima Nacionalne garde osigurati dva kompleta nove odore ACU (Army Combat Uniform). Tako bi svi vojnici dobili novu odoru u količinama dovoljnim za svakodnevno nošenje. Vojska trenutačno mijenja stare odore BDU (Battle Dress Uniform) novim ACU. Nova odora ima niz prednosti, a najuočljivije su novi maskirni uzorak tzv. di-

gitalis te novi funkcionalniji kroj.

Odora se trenutačno daje samo postrojbama koje odlaze na misije izvan zemlje a zasad nije dostupna ni u internim vojnim trgovinama. Zato su neki vojnici, nestrpljivi da je što prije obuku, na slobodnom tržištu kupovali imitacije koje nisu proizvedene u ovlaštenim tvrtkama. Tvrski ovlaštenih za proizvodnju odore ACU je šesnaest. Među njima su i tvrtke u sklopu američkog Nacionalnog instituta za slike i Na-

cionalnog instituta za hendikepi-rane osobe.

Vojska je upozorila one koji su te odore kupili kako nije riječ o originalima te da se ne smiju nositi u službi, a zapovjednici su dobili zadaću provjeriti nose li vojnici originalne odore. Jedan od većih problema s neoriginalnim odorama, osim da nisu prošle vojnu kontrolu kvalitete, je nepostojanje posebnih identifikacijskih oznaka priatelj-neprijatelj. Njih imaju samo originalne odore, a nošenje krive odore u borbenim uvjetima moglo bi biti opasno jer bi se vojnici zbog nepostojanja oznaka mogli krivo identificirati kao neprijatelji uz sve tragične posljedice koje bi iz toga mogle proizći.

Predviđeni radni vijek nove odore je između 6 i 12 mjeseci, ovisno o uvjetima uporabe. Točan datum povlačenja stare odore BDU još nije određen ali će vjerojatno ostati u uporabi do kraja desetljeća.

M. PETROVIĆ

Priznanje hrvatskoj znanosti

MEĐUNARODNA organizacija ISTVS (International Society for Terrain Vehicle Systems - Međunarodno društvo za specijalna vozila) organizirala je petnaestu konferenciju o specijalnim vozilima održanu od 25. do 29. rujna 2005. u kompleksu Shonan u gradu Hayami u Japanu.

Zadaće organizacije ISTVS su napredak znanja na području terenskih i specijalnih vozila za unaprijeđenja u proizvodnji i inovacijama te promicanje transfera naprednog znanja.

Na 15. konferenciji u kategoriji razvoja novih proizvoda, rad hrvatskih stručnjaka dr. sc. Dinka Mikulića i dr. sc. Vladimira Koromana "Razvoj teškog stroja za razminiranje" izabran je među najbolje radove konferencije, i to u kategoriji razvoja novog proizvoda (Best Session Paper

Awards/New Product Development). U radu je dan doprinos razvoju teških strojeva za razminiranje pogodnih za razminiranje velikih minskih sumnjivih površina. To je još jedan dokaz prepoznatljivosti Republike Hrvatske u napretku mehanizacije humanitarnog razminiranja.

Autori su članovi Hrvatske akademije tehničkih znanosti (HATZ-a). U Znanstvenom vijeću HCR-a bave se problematikom mehanizacije razminiranja. Za više informacija o organizaciji ISTVS te o kongresu posjetite www.istvs.com

T. VLAŠIĆ

Novi providni oklop

AMERIČKA kopnena vojska (US Army) i američko ratno zrakoplovstvo (USAF) zajednički razvijaju i testiraju novi tip providnog oklopa koji je jači i lakši od postojećih tzv. neprobojnih stakala. Istraživački laboratorij ratnog zrakoplovstva testira uporabu novog materijala, aluminij oksinitrida (ALON), kao zamjenu za standardna višeslojna neprobojna stakla. Primjena neprobojnog stakla u vojski je sve veća, rabe ga razna oklopna vozila, logistička vozila te razne letjelice.

Novi materijal ALON je keramički kompozit koji odlikuje velika tvrdota i trajnost. Provodnost se dobiva posebnim postupkom poliranja. ALON je znatno napredniji od stakla, s boljim značajkama i manjom masom. Standardno se neprobojno staklo dobiva lijepljenjem slojeva debelog stakla. Novi providni oklop sastoji se od vanjskog sloja ALON-a

koji prima udarac, srednjeg dijela od stakla i unutarnjeg dijela od polimera. Svaki je od tih tri sloja uočljivo tanji od uobičajenog sloja stakla standarnog oklopa.

ALON je iznimno otporan na ogrebotine (pa će duže ostati bistar i providan) i udarce te otprikljike upola lakši i tanji od stakla. Osigurava bitno bolju zaštitu od pancirnih zrna. Probe su pokazale kako može zaustaviti pancirno zrno kalibra 7,62x54R te zrno kalibra .50. Konstruktori tvrde da prednost ALON-a dolaze do izražaja kod većeg stupnja zaštite. Da bi se visoki stupanj zaštite ostvario kod standardnog neprobojnog stakla potrebno je dodavati nove slojeve stakla i tako povećavati deblinu i masu. Kod ALON-a je dovoljno dodati samo nekoliko milimetara. Istraživači smatraju kako je upravo ta moguć-

Australian DoD

nost postizanja visoke zaštite s bitno tanjim materijalom najveća prednost ALON-a.

No, nije sve tako sjajno, naime, cijena standardnog neprobojnog stakla iznosi oko 3 USD za 2,5 cm četvornih. Sadašnja cijena za oklop od ALON-a je oko 15 USD za 2,5 cm četvornih. Zato istraživači nastoje novim proizvodnim postupcima i uporabom jeftinijih materijala maksimalno sniziti cijenu kako bi olakšali uvođenje u masovnu uporabu.

M. PETROVIĆ

Tajvan očekuje primopredaju razarača klase Kidd

TAJVAN očekuje tijekom studenog i prosinca ove godine primopredaju prva dva razarača klase Kidd koji će zamijeniti sedam otpisanih razarača klase Gearing naminjenjenih protuzračnoj obrani.

Brodovi klase Kidd ponovno su aktivizirani u brodogradilištu Detyens u Sjevernom Charlestonu (država Južna Karolina). Četiri bivša razarača američke ratne mornarice

naručena su 2001. godine po cijeni od 875 milijuna američkih dolara. Preostala dva broda bit će dostavljena u razdoblju od 2006. do 2007. Ugovor o kupnji tih razarača u Tajvanu je izazvao kontroverzne reakcije zbog ugradnje opreme Aegis, koju SAD treba

još ugraditi na brodove.

Razarači su za potrebe tajvanske ratne mornarice preimenovani u DDG 1801 Chi Teh, DDG 1802 Ming Teh, DDG 1803 Tong Teh i DDG 1805 Wu Teh. Trenutačna baza razarača bit će u luci Suao na tajvanskoj istočnoj obali sve dok se ne dovrše radovi na produbljenju i proširenju matične vojne luke Tsingy u Kaohsiungu. Prva dva razarača u

klasi trenutačno završavaju taktičke testove i procjene te ih tijekom lipnja očekuje pokus lansiranja projektila SM-2. Odlazak razarača iz SAD-a za Tajvan očekuje se početkom studenog ove godine.

Brodovi će nositi RGM-84L Block 2 Harpoon protubrodske projektili i SM-2 Block 3A Standard projektili koji će biti namijenjeni protubrodskoj i protuzračnoj obrani. Američki izvori su objavili da će razarači imati ograničene mogućnosti djelovanja pri protupodmorničkoj obrani.

Američko ministarstvo obrane kritički se osvrnulo na tajvansku odluku da zadrže standardni sustav RUR-5A umjesto sustava za vertikalno lansiranje raketa namijenjenih protupodmorničkoj borbi. Tajvan ostaje pri svojoj odluci te je opravdava činjenicom da će razarače klase Kidd u protupodmorničkoj borbi štititi fregate klase Knox.

M. PTIĆ GRŽELJ

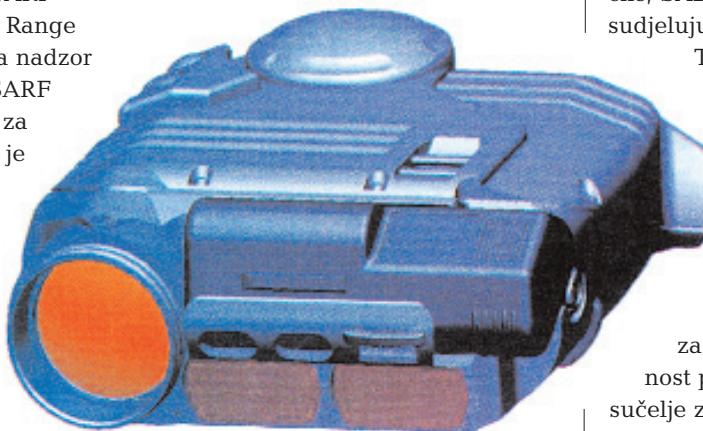
Nova IC kamera za britansku vojsku

BRITANSKO ministarstvo obrane raspisalo je natječaj za novu termalnu (IC) kameru. Program nabave nove kamere nazvan je SSARF (Surveillance System And Range Finder - odnosno sustav za nadzor i mjerjenje udaljenosti). SSARF je predviđen kao zamjena za sustav Spyglass/OTIS koji je trenutačno u uporabi.

Namjera je uvesti novi tip IC kamere s naprednom tehnologijom nehladienog IC senzora kako bi se smanjili radni troškovi.

Nova će se kamera kao podsustav naći u raznim sustavima kao što su nadzorni i izvidnički sustavi, sustavi za prednje motritelje u topništvu, časnike za navođenje zrakoplova na ciljeve i

slično. Od nove se kamere očekuje mogućnost ugradnje i na autonomne automatizirane nadzorne ure-

đaje, mogućnost daljinskog upravljanja, programiranje područja nadgledanja, softverska nadogradnja novim mogućnostima, odašiljanje

slike i podataka, automatsko računanje udaljenosti i azimuta.

Uz brojne tvrtke iz Izraela, Njemačke, SAD-a, Južne Afrike, Norveške sudjeluju i francuske tvrtke Sagem i Thales. Thales nudi IC ka-

meru Sophie u nehladienoj inačici koju razvijaju na temelju modela s hlađenim senzorom. Senzor je razlučivosti 640x480 točaka.

U kameru će se integrirati i dnevni ciljnik, sustav za stabilizaciju slike, mogućnost pohranjivanja slike, USB sučelje za lakše umrežavanje. Kamera se može jednostavno integrirati s laserskim daljinomjerom. Masa kamere trebala bi iznositi malo više od 3 kg.

M. PETROVIĆ

Izraelska mornarica pojačava svoje ophodne snage

IZRAELSKA mornarica pojačava svoje ophodne snage nabavom dodatnih šest višenamjenskih brzih patrolnih brodova. Nova plovila osigurat će dodatno pojačanje mornarici pri obalnim obrambenim zadaćama u pojusu Gaze prateći izraelsko povlačenje s tog teritorija.

Očekuje se da će nabava uključiti kupnju brodova obju izraelskih brodograđevnih tvrtki: patrolne brodove Super Dvora Mk III tvrtke Israel Aircraft Industries' Ramta Division te brze patrolne brodove klase Shaldag tvrtke Israel Shipyard's.

Početkom 2002. izraelska mornarica počela je modernizaciju svoje obalne flote, na-rudžbom osam plovila nove generacije koje postupno zamjenjuju starije patrolne brodove klase Dvora. Modernizacija je uključila nabavu šest ophodnih brodova Super Dvora

Mk III, od kojih je prvi dostavljen u 2004. a sljedeća dva u srpnju ove godine. Ugovor koji je potpisani uključuje opciju kupnje dodatna četiri broda te se završetak dostave čitave serije očekuje potkraj 2006.

Mornarica je također nabavila dva brza patrolna broda klase Shaldag tijekom 2003. te je taj ugovor uk-

gonjeni vodomlaznim propulzorima (poput brodova klase Shaldag), a ne klasičnim propelerima poput onih na brodovima Super Dvora. To je stoga što mornarica djeluje u vrlo plitkim priobalnim vodama, pri čemu se vodomlazna propulzija pokazala vrlo učinkovitom. Propulzijski sustav tvrtke Arneson ASD16s ugrađen na brodove Super Dvora Mk III pokazao se neadekvatan te su stručnjaci tvrtke Ramta svjesni da će propulziju brodova morati prilagoditi kako bi dobili dodatne narudžbe.

Pet novih brzih patrolnih brodova predanih mornarici smješteni su u mornaričku bazu Ashod, kako bi osigurali dodatno pojačanje oko pojasa Gaze. Za to vrijeme, pet starijih brodova klase Dvora izašlo je iz službe te su ponuđeni na prodaju.

M. PTIĆ GRŽELJ

ljučio opciju kupnje dodatna dva broda.

Međutim, kako mornarički izvori javljaju, bez obzira na to koju vrstu plovila izabrali - brodovi će biti po-

BAE systems dao ponudu za gradnju svih osam razarača Type 45

TVRTKA BAE Systems Naval Ships, iako nije objavljen službeni natječaj, predala je ponudu britanskom ministarstvu obrane za gradnju svih osam razarača namijenjenih protuzračnoj borbi Type 45 koji bi se bazirali na konfiguraciji prvog broda u klasi HMS Daring. Ta izjava došla je s vodećih pozicija u BAE Systems Naval Ships.

U skladu s ponudom, BAE Systems dostavio bi osam razarača britanskoj kraljevskoj mornarici po cijeni znatno nižoj od one koju bi ministarstvo obrane postiglo pod programom trenutačne strategije nabave tih razarača.

Za HMS Daring koji je trenutačno u izgradnji na navozima brodogradilišta Scotstoun u Glasgowu, 58% konstrukcije broda je završeno te se očekuje porinuće 1. veljače 2006. Nakon serije pokušnih plovidbi i testiranja borbenog sustava, ulazak u službu kraljevske mornarice očekuje se sredinom 2009. godine. Porinuće drugog i trećeg razarača Type 45 predviđeno je za početak 2007. i 2008., dok se ulazak u službu očekuje za otprilike devet, odnosno 18 mjeseci nakon broda HMS Daring.

Početni plan bio je izgraditi 12 Ty-

pe 45 razarača koji bi se nabavili u četiri serije po tri broda, a svaka serija bi predstavila unaprijeđene sposobnosti preko tzv. inkrementalnog programa nabave (IAP - Incremental Acquisition Program). Međutim, prilikom predstavljanja proračuna za 2004., objavljeno je kako je planirana kupnja smanjena na samo osam brodova. Tri broda serije I - Daring, Dauntless i Diamond - već su ugovorena te ujedno predstavljaju platforme za sljedeća tri broda serije II. Tvrta BAE Systems Naval Ships predala je ponudu za gradnju brodova serije II u lipnju.

Navodna kupnja serije III obuhvatila bi moguću nabavu dodatna dva razarača, no ministarstvo obrane još uvijek nije zatražilo ponudu od BAE Systems Naval Ships za gradnju zadnja dva broda serije III, izjavljujući da će to učiniti kada dođe vrijeme za to. Međutim, u BAE Systems Naval Ships vjeruju da bi se ugovorom o gradnji svih osam brodova u klasi postiglo znatno smanjenje troškova kao što bi i brodogradilištu omogućilo optimizaciju planiranja radova te produktivnost.

Tvrta je dala do znanja da smanjenje u broju izgrađenih razarača Type 45, neizbjegno ima utjecaj na

cijenu pojedinačnog broda. Glasno-govornik tvrtke BAE Systems Naval Ships kazao je kako su u početku proizvodnu strategiju razarača temeljili na 12 brodova, a kako najviše troškova u gradnji iziskuje prvi brod u klasi pa se prema tome ti troškovi potpuno drukčije raspodjeljuju na 6 ili 8, a osobito na 12 razarača.

U britanskom ministarstvu obrane izjavili su kako se nezatražena ponuda za gradnju svih osam razarača tvrtke BAE Systems razmatra. Međutim, napominje se kako ministarstvo neće dramatično promijeniti strategiju nabave razarača Type 45, no pregovori oko broja razarača će se nastaviti u skladu s odobrenim finansijskim sredstvima. Trenutačna potreba, prema izjavama iz ministarstva obrane je šest razarača Type 45.

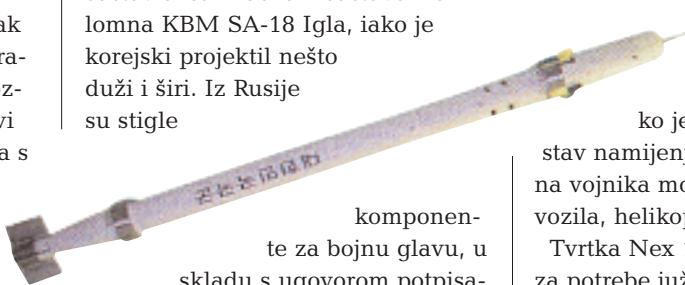
M. PTIĆ GRŽELJ

Počela proizvodnja južnokorejskog KP-SAM sustava

JUŽNOKOREJSKE oružane snage potpisale su početkom listopada ove godine ugovor vrijedan 100 milijuna američkih dolara za početak proizvodnje lakog protuzračnog raketnog sustava Chiron, koji je poznat i pod oznakom KP-SAM. Novi PZO raketni sustav koji se lansira s ramena vojnika zajednički su razvile državna Agency for Defence Development i tvrtka Nex1 Future (prijašnja LG Innotek). Razvoj sustava započeo je još početkom devedesetih godina prošlog stoljeća. Sustav je naručen nakon što su u rujnu ove godine uspješno obavljena pos-

ljednja ispitna lansiranja.

U mnogim detaljima korejski je sustav sličan ruskom sustavu Kolomna KBM SA-18 Igla, iako je korejski projektil nešto duži i širi. Iz Rusije su stigle

komponente za bojnu glavu, u skladu s ugovorom potpisanim u svibnju 2003. i vrijednim jedan milijun američkih dolara. Dalje dostave za serijske primjerke odvijat će se u skladu s ugovorom vrijednim 30 milijuna američkih dolara.

Chiron rabi dvokanalni infracrveni sustav samonavođenja, a njegova visokoeksplozivna bojna glava ima kontaktni i blizinski upaljač. Iako je projektiran kao sustav namijenjen lansiranju s rame na vojnika može se ugrađivati na vozila, helikoptere i brodove.

Tvrta Nex 1 Future proizvodit će za potrebe južnokorejskih oružanih snaga i simulacijski sustav namijenjen obuci vojnika, iako ugovor o njegovoj kupnji još uvijek nije potписан.

T. JANJIĆ

Nadzor financijskih tokova terorizma

Terorizam je globalan i nediskriminirajući te ima potencijal uzrokovati goleme ekonomski i psihološke štete, njegov sve češći cilj je poslovanje. Danas terorizam izravno ugrožava sigurnost međunarodnog sustava, a kao odgovor razvijaju se razni modeli zaštite od terorizma

Davor STIPETIĆ

Globalno upravljanje financijama udružuje se u borbi protiv financiranja terorizma te se transformira internacionalni finansijski sustav na svim razinama i potrebni su novi načini osiguranja. Isti tako transformira se bankarstvo kao i pristup nadzoru klijenata, a posebno se nadziru transakcije novaca imigranata u matične zemlje.

Naime, u srži svega je pristup temeljen na riziku, i on se oslanja u pronalasku anomalija u financiranju transakcija u nadi da se identificira i spriječi financiranje terorista. Razlika je u tome što se prije za kriminalnim novcem, povezanim s drogama i političkim korupcijama tragalio tek nakon zločina. Predviđanje mogućih terorističkih napada postalo je ciljem nakon 11. rujna 2001., sada je posao prevencija, a ne istraživanje zločina. Za sigurnost i predviđanje bitno je otkriti sumnjičive transakcije i spriječiti ih. Društvo rizika teži za sigurnošću i institucijama koje upravljaju rizikom. Istdobno, terorizam udara u srce dru-

štva zbog nepredvidljivosti i baš u tom smislu su terorizam i društvo rizika povezani.

Nadalje, postoje želje za izradom modela i predviđanja nepredvidivog, kroz analizu mogućih meta te povijesti terorizma. Gledajući primjer u SAD-u gdje je tvrtka "Risk Management Solutions" izradila popis od 1000 zgrada koje su označene kao primarne mete terorizma, a popis se temelji na matematičkom modelu. Također se pojedina osiguravajuća društva koriste prijetnjom terorizma kao prilikom za ekstra profit. Novčane transakcije identificirane su kao rizične, dok nadzor potencijalnih elektroničkih transakcija intenzivira globalno upravljanje financijama te nam se nameće pitanje treba li uopće pratiti novac.

U praksi, nadzor financiranja terorizma uključuje iznenađujuće puno novih pravila, uputa i prakse različitih institucija. Pristup temeljen na riziku stavlja odgovornost na tvrtke da identificiraju, ocijene, nadziru svoj rizik od pranja novca na znat-

noj i kontinuiranoj bazi. To transformira internacionalnu finansijsku strukturu više od samog praćenja kriminalaca i njihove imovine.

Možemo reći da je Fin Cen (Mreža za praćenje financiranja kriminala američkog ministarstva financija) jedna od institucija koje su dobro moć u ratu protiv financiranja kriminala te ona skuplja i analizira sumnjičive akcije različitih finansijskih institucija.

Sama bit te strategije je uvjerenje da je potrebno pratiti tokove novaca, ne samo da bi se procesuirali već napravljeni zločini, nego i da se preduhitre teroristi. Pristup je temeljen na riziku, naglašava vrlo specifičnu vezu između regulatora i tržišta te se stoga gubi pravo na privatnost. Također dolazi do veće izloženosti banaka te potrebama za rezervama novca i to dovodi do razvoja komercijalnih i potencijalno profitabilnih modela upravljanja rizikom. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Vojni izdaci europskih zemalja NATO-a (II dio)

Osim apsolutne veličine, za cijelovitu analizu uloge i važnosti vojnih izdataka važne su i vrijednosti relativnih indikatora, od kojih ističemo najvažnije: udio vojnih izdataka u BDP-u, udio vojnih izdataka u izdacima državnog sektora, vojni izdaci po stanovniku i vojni izdaci po vojniku

Igor KARNJUŠ

Široko korištena mjera vojnih izdataka neke zemlje jest odnos vojnih izdataka i bruto društvenog proizvoda (BDP). Ona nam pokazuje koliko je od ukupne godišnje proizvodnje u jednom društvu usmjereno na financiranje obrane, koja je važnost obrane u odnosu na druge oblike javne, privatne i investicijske potrošnje. Kao relativan pokazatelj iznimno je pogodan za analizu, jer omogućava vremensku analizu izdataka, komparativnu analizu s ostalim oblicima javne i nejavne potrošnje, kao i međunarodnu analizu vojnih izdataka, bez potrebe za valutnim konverzijama. U razdoblju između 1988. i 2003.

udio vojnih izdataka u BDP-u opao je s prosječnih 2,87% na 2,18% i u cijelom razdoblju bilježi polagani, ali konstantan pad, što je donekle u suprotnosti s kretanjima apsolutne veličine vojnih izdataka koji nakon 1997. godine počinju također umjeren, ali postojan rast. Uzrok takvih kretanja leži u stopi rasta BDP-a koja nadmašuje rast vojnih izdataka. Odnos vojnih izdataka i BDP-a kao veličina, uvelike ovisi o kretanju realne stope rasta. Veća stopa rasta BDP-a u nekoj zemlji može smanjiti ili održati vrijednost udjela obrane u BDP-u na istoj razini, uz istodobni porast borbene moći oružanih snaga.

Može se zaključiti da je porast BDP-a najbolji način povećanja vojnih izdataka. Po veličini tog pokazatelja promatrane zemlje možemo svrstati u tri skupine. U prvu skupinu zemalja svrstavamo Grčku i Tursku koje imaju najveći udio vojnih izdataka u BDP, 4,9%, odnosno 4,1%. Unatoč činjenici da vojna potrošnja uvelike opterećuje ukupne javne izdatke, pa i nacionalnu privredu, po veličini apsolutne vojne potrošnje Turska se nalazi na petom, a Grčka na posljednjem mjestu. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Zračni udari s mora

Uz sav napredak "pametnih" krstarećih i navođenih projektila zrak-zemlja borbeni avioni s mogućnošću uništavanja ciljeva na zemlji i dalje su nezamjenjivi, osobito u zadaćama bliske zračne potpore snagama na zemlji

Pripremio Tomislav JANJIĆ

Smogućnošću djelovanja daleko iza dometa brodskih topova avioni s nosača zrakoplova mogu osigurati blisku zračnu potporu prijateljskim snagama na zemlji, ali i precizne napade i na stajaće i na pokretne ciljeve. Pritom mogu djelovati kako na prije određene ciljeve tako i na ciljeve otkrivene tijekom njihovog djelovanja. Mogu ih otkrivati sami ili se osloniti na druge izvore informacija. Uz to avioni stacionirani na nosačima zrakoplova imaju jednu veliku prednost pred onima smještenim u bazama na kopnu - u kratkom ih roku mogu rasporediti u bilo koji dio svijeta. Kako velika

nakon pogađanja njihovih aviona, posade poginu, budu ranjene i, što je često najgora mogućnost, padnu u zarobljeništvo.

Super Hornet

Procjenjujući na njihovim mogućnostima da nađu i unište ciljeve na zemlji u prvi je plan iskočio američki višenamjenski borbeni avion F/A-18E/F Super Hornet tvrtke Boeing, koji rabe i američ-

operativnu uporabu ušao 1983. kao zamjena za palubni jurišnik A-7 Corsair II i lovac F-4 Phantom II. Tijekom 1985. poletio je prvi prototip unaprijeđenog F/A-18C koji je u operativnu uporabu ušao 1987. godine. Znatno veći i teži Super Hornet, sa znatno boljim borbenim mogućnostima omogućio je da se s palubu američkih nosača zrakoplova maknu ostarjeli

većina svjetskih država ima izlaz na more mogućnost djelovanja aviona s nosača zrakoplova time je do datno olakšana jer za njihovo djelovanje ne treba tražiti dozvolu za prelet preko teritorija trećih država.

U usporedbi s krstarećim projektima lansiranim s ratnih brodova i podmornica avioni s nosača imaju manje operativne troškove, pod uvjetom da ih ne obore. Borbeni avioni s posadom još uvijek imaju veću operativnu fleksibilnost i veću vjerojatnost da će uporabom preciznog oružja smanjiti kolateralnu štetu i nepotrebitne žrtve, osobito u usporedbi s dalekometnim krstarećim projektima. Ipak, te sve prednosti znatno gube na vrijednosti kad se u obzir uzmu rizici kojima se tijekom borbenih djelovanja izlažu posade. Ti rizici obuhvaćaju mogućnost da,

ka ratna mornarica i američki marinci. Pokreću ga dva turboventilacijska motora General Electric F414-GE-400 koji s naknadnim izgaranjem ostvaruju 97,9 kN. Jednosjed F/A-18E prazan ima masu 14 552 kg, može ponijeti do 6780 kg goriva i do 8000 kg borbenog tereta. Ciljeve na zemlji, bez dopunjavanja gorivom u letu, može napasti na udaljenosti od oko 850 km. Maksimalna masa pri uzlijetanju mu je 29 937 kg, a na palubu nosača može se vratiti s maksimalnom masom od 19 960 kg. Pritom na nosačima može imati do 4490 kg naoružanja kojeg neiskorištenog vraća na nosač, što znatno smanjuje operativne troškove uporabe, osobito ako se avion naoruža preciznim (i skupim) oružjem zrak-zemlja.

F/A-18E/F je intenzivno redizajniran derivat F/A-18 A/B Horneta koji je prvi put poletio 1978. i koji je u

jurišnici A-6 Intruder i avioni za električna djelovanja EA-6 Prowler. Super Hornet prvi je put poletio 1995., a dostava serijskih primjera počela je potkraj 1998.

Prvi primjeri F/A-18E dostavljeni su u srpnju 2002. postrojbji VFA-115 koja je ukrcana na nosač zrakoplova USS Abraham Lincoln (CVN-72). Prva borbena misija Super Horneta obavljena je u studenom iste godine protiv ciljeva u "no-fly" zoni u južnom Iraku. Tijekom invazije na Irak 2003. VFA-115 izbacila je 159 tona bombi. Tijekom te invazije u Perzijski su zaljev došle još dvije postrojbe opremljene Super Hornetima (jedna opremljena jednosjedima F/A-18E i druga opremljena dvosjedima F/A-18F), opremljene na palubama nosača zrakoplova USS Nimitz (CVN-68). ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Pješačko naoružanje zaraćenih država tijekom I. svjetskog rata

Njemačko oružje

Puška G 98

G 98 se nalazila u naoružanju njemačkog pješaštva u kolovozu 1914., i to jednako u postrojbama prve linije, kao i u većem dijelu pričuvnog sastava. Međutim, dodatna opskrba bila je slaba, osobito nakon mobilizacije, zbog čega je njemačko pješaštvo bilo veoma šaroliko naoružano, uključujući i ranije razvijene modifikacije puške G 88 (G 88 S, G 88/05 i G 88/III). Tu treba pribrojiti i izvjesne količine ruskih pješačkih pušaka sustava Mossin - Nagant, do kojih se došlo neposrednim zarobljavanjima, odnosno zapljenama nakon boja. Međutim, njemačka ratna proizvodnja ubrzo je konsolidirana, uključujući sve veći broj manjih kooperanata, poput Schi-

lling und Haenela iz Suhla. Uostalom, svi mali pogoni u okolini Suhla, a i drugdje po Njemačkoj, bili su uključeni u proizvodnju G 98, kao i drugog oružja. Već nakon nekoliko mjeseci nadomještena je potrebnom količinom G 98 količina modificiranih inačica G 88. G 88 su povučene i predane na uporabu u Landswehr.

Tijekom rata na G 98 je obavljeno nekoliko preinaka mehaničkog dje-lovanja, a također je uvedeno i novo strjeljivo pod oznakom SmK (Spit-zgeschoss mit Kern). Novi je metak uveden u ožujku 1915., a bio je namijenjen snajperima. Zrno novog metka imalo je šiljati vrh i ocjelnu jezgru radi bolje penetracije u cilj, a za G 98 u općoj pješačkoj uporabi

novi se metak primjenjivao sve dok se nije ispostavilo da je izrada tog metka preskupa, a da bi se tim strjeljivom opskrbljivali obični vojnici. Razvijeno je i nekoliko novih oblika ciljničkih sprava: pomoćna mušica (Hilfskorne) bila je namijenjena smanjivanju udaljenosti gađanja s 400 na 100 metara, zatim protuzrakoplovni ciljnički uređaj i periskopski uređaj za gađanje iz rova. Razvijen je i svijetleći cilnik za noćno gađanje, prepariran luminiscentnim radijem. Iako je, za razliku od drugih ovdje spomenutih, imao stvarnu praktičnu vrijednost, postrojbe su ga nerado primale. ■

Na prve naznake francuskog napretka u razvoju naoružanja, smješta su reagirali njemački dvor, vlada i vojne strukture. U Oberndorfu Mauser ubrzano radi na sve znatnijim poboljšanjima pješačke opetuše, da bi napokon 1898. proizveo G 98, pušku kojom je Njemačka ušla u I. svjetski rat, a koja se u nepromjenjenom, odnosno neznatno preinačenom obliku zadržala u naoružanju njemačkog pješaštva i tijekom II. svjetskog rata

Dinko ČUTURA

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Bretanja

Megaliti, Cezar i Prevert

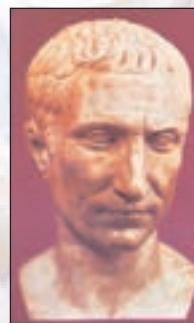
Izvorno ime Brittany ne samo etimološki već i praktično nosi u sebi mnogo toga što se obično veže uz keltsko naslijeđe na otocima Irska i Velika Britanija...

Jurica MILETIĆ

Malo je francuskih pokrajina koje imaju tako malo toga zajedničkog s onim što se obično podrazumijeva kao tipično francusko: nonšalanciju, nerijetku neljubaznost prema strancima, provansalski miris češnjaka i rajčice, te nezaobilazne pariške janjeće butove, ovdje nadomještaju točnost, iznimna ljubaznost, mnoštvo povrća i školjke na sve načine. Riječ je dakako o Bretanji, čije izvorno ime Brittany ne samo etimološki, već i praktično nosi u sebi mnogo toga što se obično veže uz keltsko naslijeđe na otocima Irska i Velika Britanija. Bretonska se unutrašnjost razlikuje od priobalja, kao što to kazuju i sami nazivi keltskog podrijetla: Armor znači zemlja pokraj mora, dok je smisao imena Argoat šumoviti kraj. Uz more se stijene izmjenjuju s pješčanim dinama, riječnim ušćima, blatinjavim i močvarnim tlom, a ni do danas iscrpljeno riblje bogatstvo oduvijek je bilo glavni izvor prihoda. U mnogobrojne male luke u koje su nekad iz susjedne Engleske stizali misionari, danas uplovljavaju luksuzne jahte, a u europskoj pomorskoj povijesti Bretonci su se ne jednom iskazali kao vrsni moreplovci.

Bretonski suveniri

Neobične su i nesvakidašnje njihove narodne nošnje. Možda se to najbolje može vidjeti za keltskog festivala koji se ponekad sredinom ljeta održava u Quimperu, slikovitom nekadašnjem galskom naselju, koje je preimenovano u Aquiloniju, odnosno grad orlova. Tada se pleše i pjeva na svim gradskim trgovima, a s mnogobrojnih štandova uz riječku Odet kao glavni suvenir nude se

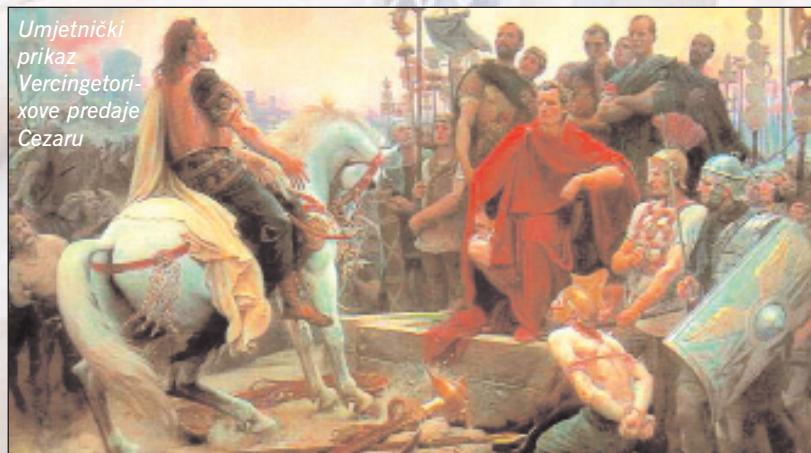

Galski ratovi

Gaj Julije Cezar rodio se stote godine pr.n.e., a pao je izboden bodežima urotnika na stubama rimskoga senata u dobi od 56 godina. Nikada nije bio car, ali je udario temelje rimskom imperijalnom sustavu. Prvim rimskim carem postat će tek njegov pranećak i posinak Oktavian, unuk njegove sestre Oktavije.

Godine 58. Cezar je imenovan upraviteljem Galije, koja je u to vrijeme kao keltska pokrajina još uvijek bila neovisna o rimskoj vlasti, ali su Aedui, pleme rimskih saveznika, zatražili od Cezara pomoći kako bi porazili drugo galsko pleme - Helvete. Cezar je keltsku Galiju osvojio sa šest legija, porazivši tako i Helvete, koje je natjerao na povlačenje. U ratnim je pohodima običavao svoje postrojbe brzo premještati s jednog mjeseta na drugo, uglavnom neprestанce napadajući. Kao pisac, jednostavno i sažeto opisao je osvajanje Galije u poznatom djelu De bello gallico (O galskom ratu), dok je građanski rat u tančine opisao u djelu De bello civili (O građanskom ratu). Na radost budućih učenika klasičnih gimnazija koji će upravo iz navedene literature jednom zauvijek naučiti akuzativ s infinitivom. Na osnovi sunčane godine uveo je novi kalendar, po njemu nazvan julijanski, a njegovo je ime poslužilo i kao osnovica za oblikovanje vladarskog naslova: cezar kod Rimljana, cesare kod Talijana, Kaiser kod Nijemaca, cesar ili car kod Hrvata i sl.

Rijetko kada je Galija bila mirna i ne jednom su Cezarove legije pacificirati neki nemirni dio, a najveći je sukob bio onaj s Vercingetorixom. Ni danas se točno ne zna gdje se odigrala pomorska bitka između Cezarova brodovlja i plovilica pobunjenog plemena Veneta, do koje je došlo 56. godine, ali s velikom se sigurnošću može tvrditi kako se to zabilo između ušća rijeke Loire i zaljeva Quiberon. Područje iznad tog zaljeva bilo je i ostalo poznato kao zemlja megalita, ponajprije zahvaljujući lokalitetima Locmariaqueru, Dolmena des Marchandsa i Carnaca. Lokalna tradicija i danas velike megalitske spomenike Tumiaca i Petit-Monta naziva Cezarovim uzvišenjima. Navodno je veliki vojskovođa upravo s njih promatrao pomorsku bitku s Galima.

izdaleka preoznatljive bretonske majice s bijelo-plavim prugama, uz bretonske žuto-zelene kišne ogrtice, jedan od najomiljenijih suvenira. Da na pivskim čašama i suncobranima nije pisalo Kronenbourg i 1664. (marke glasovitih francuskih piva), lako se moglo zamisliti kako je mjesto zbivanja negdje u Irskoj ili barem u nedalekom Walesu.

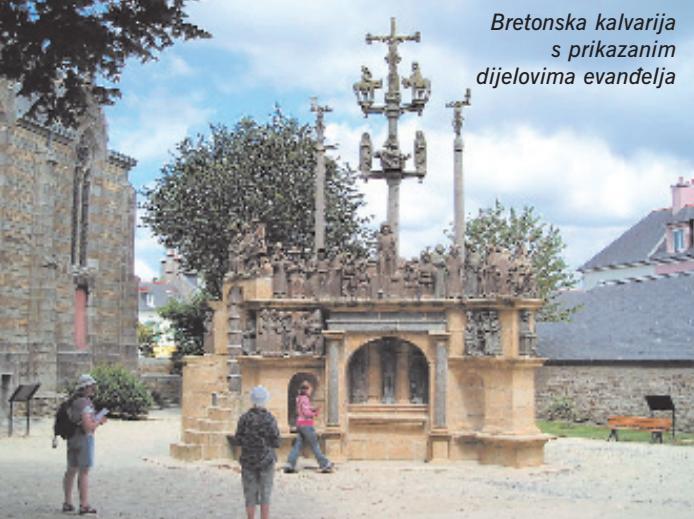
Quimper je samo dva sata vožnje od Carnaca i Megalitske obale, gdje su golemi megaliti o kojima se mnogo nagađa a vrlo malo zna prije pravilo negoli iznimka: njih 3 000, a vjeruje se da ih je nekoć bilo barem dvostruko. Najstariji, kažu, potječu iz kamenog, a najnoviji iz brončanog doba. Sva je prilika da su na ovaj ili onaj način bili povezani s religijom. No, simpatični gradić Carnac sa svojim ljkupkim uličica-

Najpopularniji Gal

Bretanja se godinama pojavljivala i kao jedna od prvi sličica stripa Renée Goscinnyja i Alberta Uderza, namijenjenog odraslima, ali da ga čitaju i djeca! Pod nazivom Asterix le Gaulois, strip je u 6 000 primjeraka prvi put objavljen 1961. Četrdesetak godina kasnije zgode malog lukavca Aste- riksa i njegova priglupa prijatelja Obeliska prevedene su na više od stotinu jezika i narječja. To je jedan od najpopularnijih stripova na svijetu. Pustolovine u kojima sudjeluju ta dva junaka vremenski su smještene u 44. godinu p.n.e.. Tada su prema povjesnim izvorima, cijelom Galijom vladali Rimljani. "Cijela? Ne! Jedno selo nepokornih Gala i dalje se uspješno odupire osva- jaču." Stanovnici sela se odupiru najezdi Rimljana zahvaljujući čarobnom napitku koji im spravlja seoski druid i koji im daje nadljudsku snagu, tako da im je prelačivanje Rimljana jedina prava zabava. Obeliks je kao mali upao u kazan sa čarobnim napitkom, pa mu on više nije ni potreban, iako stalno traži svoju porciju.

Bretonska kalvarija s prikazanim dijelovima evanđelja

ma, intimnim restorančićima, iz kojih dozivaju mirisi netom spravljenih školjki i morkih plodova, nije samo mjesto ispunjeno megalitima. Na njegovu je rubu jedna od najvećih marina za jahte u Francuskoj, a pješčane plaže vrve manje kupaćima a više golim tijelima koja upijaju toplinu sučevih zraka. I sve tako do Quiberona, najjužnijeg gradića poluotoka Divle obale, koji kao da se nastavlja na susjedni otok Belle-Ile-en-Mer. Njegovo ime u prijevodu znači Divan otok. Kao strateški važnog, nekoć su ga držali Englezzi, ali zahvaljujući ljepoti svojih naselja i djevičanskom prirodnom udomio je i mnoge slikare i pjesnike. Među

njima i planetarno slavnog Jacquesa Preverta, koji se, barem kad o Bretanji riječ, odavno proslavio svojim stihovima o Barbari i susretu s njom u ulici Siam u Brestu, nad kojim je i tad neprestance kišilo... unutrašnjosti Bretanje rese „kalvarije“ - skulpturalne kompozicije koje kao da u kamenu prikazuju dijelove evanđelja. Možda je najpoznatija ona u Pleybenu, koja je vjerojatno, kao i mnoge druge, nastala da i nepismenim vjernicima predaji dijelove Svetog pisma. Likovi isklesani u tamnom bretonskom granitu ker-santonu dočaravaju tako Posljednju večeru, Uzlazak u Jeruzalem i Krista koji pere noge učenicima. Prvotno isklesana

sredinom XV. stoljeća, svoj konačni monumentalni izgled dobila je dva stoljeća kasnije.

Bretonci govore francuski, ali njihov prvi i materinski jezik je bretonski, ili brezoneg, stari keltski jezik srođan jeziku koji se govori u Walesu. Do I. svj. rata bretonski je govorilo 90% stanovništva, a onda ga je sve do godina nakon II. svj. rata potiskivao francuski. Danas taj jezik govori samo 240 000 Bretonaca, mahom starijih od 60 godina, ali zanimanje za jezik predaka ponovno je počelo rasti: s radom su započele dvojezične škole (Diwan), a na raspolaganju je i TV Breizh - televizijski kanal s programom na bretonskom. ■

Najstariji megaliti potječu još iz kamenog doba

Romeo Frntić: "Domobranijada - ratna priča DJ-ota",**Izvori, Zagreb, 2002.**

Kasne jeseni 1943. u školi na Kaptolu počela je *Domobranijada* skupine zagrebačkih maturanata - odvedeni su u Njemačku na vojnu obuku gdje se priključuju skupini hrvatskih maturanata od kojih je sastavljena jedinica daka pod oznakom DJ (kratica za daka)... Ta-ko počinje ratna priča DJ-ota ispisana rukom jednog od njih, a uz osobna iskustva i sjećanja autor knjige Romeo Frntić zabilježio je i autentična svjedočanstva svojih prijatelja i suboraca. Prošli su zajedno obuku u mnogim njemačkim gradovima, a nakon godinu i pol našli su se i u Francuskoj iz koje uspijevaju izbjegći i dan uoči oslobađanja, da bi početkom 1945. bili upućeni na bojišnicu kod Stuttgarta. No, prijevarom uspijevaju izbjegći tu opasnost i vratiti se kući, gdje ih je dočekala nova država i novi politički sustav pa i nove neprilike, a na kraju priče stoji zaključak - nije moglo biti bolje, moglo je biti gore! Knjiga sadrži 280 stranica na kojima je i nekoliko fotografija te crteža i skica iz toga vremena, a priča je podijeljena u 23 dijela čiji naslovi i podnaslovi uglavnom ukazuju na sadržaj. U uvodu knjige autor je pojasnio okolnosti u kojima je nastala ova ratna priča, a u epilogu se osvrnuo na sadašnjicu njezinih glavnih aktera te ujedno uputio nekoliko poruka svojim čitateljima i naraštajima koji dolaze. Ukratko, sve bi se moglo svesti na jedno - pomenulo se, ne ponovilo se!

Nikolina PETAN

FILMOTeka**"Go west" (premijera)**

- bosanskohercegovačko-hrvatska drama
- trajanje: 97 minuta
- režitelj: Ahmed Imamović
- gl. glumci: Mario Drmač

(Kenan/Milena), Tarik Filipović (Milan), Rade Šerbedžija (Ljubo), Mirjana Karanović (Ranka)

Uoči rata dvojica studenata, Srbin Milan i musliman Kenan, krišom održavaju svoju homoseksualnu vezu u multietničkom Sarajevu. Njihove neobične živote uzdrmat će srpska agresija na Bosnu i Hercegovinu 1992. Nakon što se uspiju izvući iz blokiranog Sarajeva, Milan pred četničkom racijom, koja muškarcima zaviruje u gaće, prerašava Kenana u ženu i predstavlja ga kao svoju djevojku Milenu. Zatim pobjegnu u Milanovo rodno selo gdje nalaze utočište kod njegova oca Ljube. Kada Milana mobiliziraju, Kenanu ne ostaje drugo nego da u četničkom okruženju glumi ženu. Konobarica u seoskoj krčmi Ranka, udovica čije mračne tajne plaše većinu seljana, postaje jedina Milenina prijateljica, ali i otkriva brižno čuvanu tajnu... Ovaj put ratu se prisutipo na potpuno nov način. Dugometražni prvičan bosanskog režitelja Ahmeda Imamovića teška je i opora drama u kojoj su svi junaci gubitnici, unaprijed osuđeni na propast. Da bi naglasio beznađe suvremenog "bosanskog lonca", film je ironično predstavljen sloganom: "Bolje biti zločinac, nego peder!" Baš kao otac špageti-vesterna Sergio Leone (kojemu je film posvećen), Imamović je uspješno prezentirao svoju fascinaciju kafanom, narodnjacima i zatupljenošću bosanske multietničke zajednice. Hrvatski Milijunaš Filipović pošteno je odradio posao, dok tumač glavnog lika Mario Drmač, dosad poznatiji kao voditelj bosanske inačice TV-igre *Hugo*, nije bio na visini zadatka i nerijetko se gubio u prosječnosti i preglumljivanju. S druge strane, filmom potpuno dominiraju filmski veterani. Uz izvrsnu Mirjanu Karanović, Rade Šerbedžija je u najboljoj ulozi u posljednjih desetak godina podsjetio na dane kada ga je krasio epitet najboljeg hrvatskog glumca. "Go west" trenutačno je najveći hit europskih filmskih festivala, a u posljednja dva tjedna osvojio je četiri nagrade na tri festivala. Na tu činjenicu možemo biti ponosni, jer zahvaljujući zagrebačkoj producijskoj kući "Alka film" anali će "Go west" smatrati i hrvatskim filmom.

Leon RIZMAUL

12. studenog 1955. Umro Tin Ujević

Jedan od najuglednijih hrvatskih pjesnika uopće, Augustin Tin Ujević rođen je 1891. u Vrgorcu. Studirao je u Zagrebu hrvatski jezik i književnost, te klasičnu filologiju i filozofiju.

U književnosti se pojavio 1909. u "Mladoj Hrvatskoj" ssonatom "Za novim vidicima". Presudno razdoblje u političkom i pjesničkom smislu jest njegov boravak u Parizu, u vrijeme kojega je nastao vjerojatno najvažniji dio njegove lirike (između ostalog i "Svakidašnja jadikovka"). Nakon povratka živio je u Beogradu, Splitu, Sarajevu i Zagrebu. Isprva je bio Kranjčevićev i Matošev nastavljač, ali se brzo udaljio i vodio otvorene polemike s Matošem. Išao je i tragom francuskih i američkih modernista: Baudelairea, Rimbauda i Whitmana. Pisao je eseje, feljtone, studije o stranim i domaćim autorima te filmske rasprave, a prevodio je s nekoliko jezika. Bio je boem, poliglot, erudit, a u hrvatskoj književnosti se oglasio snagom individue koja omeđuje cijela razdoblja.

16. studenoga 1905. Utjemeljena družba Braće Hrvatskog Zmaja

Braća Hrvatskog Zmaja je družba utemeljena sa svrhom da na osnovi prijateljstva i bratstva njeguje hrvatsku kulturnu baštinu i oživljava uspomenu na događaje iz hrvatske prošlosti i zasluzne

Hrvate. Družbu su u Zagrebu utemeljili Emilij Laszowski i Velimir Deželić st. Ime je odabранo po uzoru na Ordo equestris draconis (Red zmajskih viteza) kralja Žigmunda utemeljen 1408. Znakom Družbe postao je zlatni zmaj zelenih krila koji čuva štit s hrvatskim grbom, a zaštitnik je sv. Juraj Mučenik. Rad Družbe vodi Meštarski zbor (Veliki meistar i 14 meštara). Do zabrane rada 1946. godine Družba je postavila mnogobrojne spomen-ploče i spomenike te organizirala brojne akcije: u zagrebačku prvostolnicu preneseni su posmrtni ostaci Petra Zrinskog i Frana Krste Frankapana te Eugena Kvaternika i njegovih suboraca, postavljen je spomenik hrvatskoj himni u Zelenjaku, osnovana Gradska knjižnica i Gradska muzej u Zagrebu, od rušenja spašena Kamenita vrata, uređen grob Ante Starčevića u Šestinama... Zabrana djelovanja i 44-godišnji prekid rada nisu iskorijenili Družbu koja je 1990. ponovno uspostavljena te je obnovila Kamenita vrata, Zmajsko ishodište i središte i simbol grada Zagreba.

Leon RIZMAUL

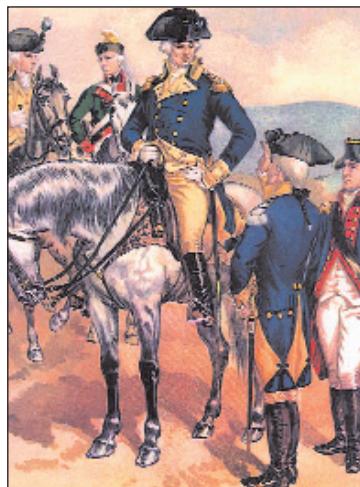
INFOKUTAK**Izložba radova djelatnika MORH-a i GSOS-a**

U MORH-ovo Galeriji "Zvonimir" održat će se krajem godine **izložba radova djelatnika MORH-a i GSOS-a** na kojoj mogu sudjelovati svi koji se bave nekom vrstom likovne djelatnosti. Izložba će biti revijalnog karaktera, a svaki izlagač može prijaviti **najviše tri rada**. Ispunjenu prijavnicu (zatražiti u ustrojbenoj cjelini) potrebno je dostaviti u Galeriju najkasnije **do 15. studenoga** (poštom, faxom ili osobno), a radove **od 1. do 16. prosinca**, radnim danom od 9 do 14 sati ili prema dogovoru. Otvorene je planirane za **28. prosinca u 19 sati**, a izložba će trajati do **20. siječnja 2006.**

U planu je i **izložba radova umirovljenih djelatnika MORH-a i GSOS-a** te se pozivaju svi zainteresirani da se jave u Galeriju "Zvonimir" u Zagrebu, Bauerova 33. Kontakt osoba: Zrinka Pillauer Marić, tel: 01/4567-926, fax: 01/4568-394, e-mail: galerija.zvonimir@mohr.hr

Počeci označavanja činova

Samo godinu dana prije dočinjenja Deklaracije o neovisnosti, general **George Washington** je izdao proglašenje koji se odnosio na označavanje časničkih i dočasničkih činova u njegovim snagama, a koje su se protiv **Engleza** borile za neovisnost budućih Sjedinjenih Američkih Država:

"Budući da kontinentalna armija, nažalost, nema svojih odora, pa su sukladno tome zabilježeni brojni slučajevi da se obični vojnici nisu mogli razlikovati od časnika, želja nam je da se u uporabi smjesta nadu odgovarajuće oznake. Primjerice, dočasnici u rangu kaplara nosit će zelenu epoletu našivenu na desno rame, dok će epoleta narednika biti crvene boje. Niži časnici će na svojim pokrivalima za glavu imati zelene kokarde, a kapetani (naziv odgovara satniku u **Hrvatskoj vojsci**), žute, dok će djelatni časnici nositi crvene ili ljubičaste."

Nadalje, ađutanti (pobočnici) (originalni naziv je *aid-de-camp* - časnik koji je obnašao dužnost pomanjanja kakvu generalu) i bojnici nosit će zelene vrpce prebačene preko prsiju iznad prsluka a ispod ogrtača, dok će brigadiri i general bojnici na isti način nositi ružičastu vrpu. (Brigadirski je čin uvijek bio iznad pukovnika, a ispod najnižeg generalskog čina, i potpuno ga je pogrešno doslovce izjednačavati s pukovnikom. U engleskom jeziku naziv za pukovnika je colonel, a brigadir je brigadier). K tome, rukavi odore general bojnika bit će urešeni širokom purpurnom vrpcom, dok će zapovjednik armije preko prsiju nositi svijetloplavu vrpu."

Godine 1779. američka je vojska na temelju područne pripadnosti bila podijeljena u korpus i prvi put su se pripadnici pojedinih korpusa trebali razlikovati bojom svojih ogrtača. Nažalost, Washingtonov se plan o odorama kosio s odredbama Kongresa, pa se ne zna točno koliko su te odredbe ispunjene.

Ipak, pouzdano se zna da su časničke crne kokarde baš tada doobile svoje bijelo središte. To je označavalo savez sklopljen s **Francuzima** u zajedničkoj borbi protiv Engleza, dok su francuski časnici nosili bijele kokarde i bijele ogrtače.

Jurica MILETIĆ

www.civilwar.com

Američki građanski rat tema je koja de-setljećima inspirira brojne umjetnike, od filmske i kazališne industrije do pisaca i povjesničara, da svoj rad i djelo posvete baš tom dogadaju. O važnosti rata poznatog i kao rat između sjevera i juga ne treba posebno raspravljati, no, stranica

www.civilwar.com posjetiteljima nudi i nešto više od pukih činjenica o tome što se događalo u sjevernoj Americi prije gotovo 150 godina.

Site je uređen vrlo pregledno, a kronologija najvažnijih događaja tijekom rata nalazi se ispod linka **The Timeline**. No, još je zanimljiviji site **The Battles**, koji daje kratke tekstualne prikaze najvećih bitki tijekom tog višegodišnjeg sukoba. Nažalost, ne postoji i podstranica ili link na fotogaleriju, no, možda posjetitelja može zainteresirati forum na kojem su logirani članovi postavili nekoliko većih fotografija downloadanih s nekih drugih tematski sličnih stranica i siteova.

Kako bilo, smatramo da je site vrijedan truda i pretraživanja te da veliki broj objavljenih vrijednih povijesnih informacija i podataka zasluguje posjet na civilwar.com.

Ivan BELINEC

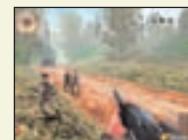
KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Radnja poznate računalne pucalice

Medal Of Honor događa se u:

- A Američkom građanskom ratu
- B I. svj. ratu
- C II. svj. ratu

2. Jedna od ovih igara proizvod je hrvatskog tima:

- A *Serious Sam*
- B *Resident Evil*
- C *Quake III*

3. Igrački naslov izdan samo tijekom 80-ih godina je:

- A *Rambo*
- B *Commando*
- C *Half-Life*

4. U ulozi borca protiv nacista naći ćete se ako igrate:

- A *Forbidden Forest*
- B *Attack On Berlin*
- C *Return To The Castle Of Wolfenstein*

5. Volite li ratne strategije, igrali ste **klasiku**:

- A *Maginot Line*
- B *Panzer General*
- C *Barbarian*

Rešenje: 1c2a3a4c5b

Croatian Ministry of Defence On-line - Microsoft Internet Explorer

Favorites Tools Help

Back Stop Refresh Stop Help

Search

Enter Keyword

Find

Are you satisfied with information on our web site in English?

Yes No

Feedback

100 100

Links

OSCE

ARMED EXCHANGE OF INFORMATION ON DEFENCE PLANNING 2005

GOVERNMENT OF CROATIA

CROATIAN INSPECTORATE CENTRE

04.11.2005. 15th anniversary of 1st guard brigade "Tigrovci"

Today, on 4th of November 2005, in military base "Lukavac" in Karlovac was celebrated the day of 1st guard brigade "Tigrovci". Program of celebrating of 15th anniversary of formation of 1st guard brigade started with placing wreaths and with lighting candles on memorial of fallen members of brigade in military base "Croatia" in Zagreb. After solemn alignment in military base "Lukavac" in Karlovac, Minister of Defense Božidar Radočić, Commander of the Army Lieutenant General Mladen Marković, Commander of 4th Corps Major General Mato Obradović, and Commander of 1st guard brigade Brigadier Dragi Horvat addressed to the attendants.

02.11.2005. Mass for the peace of souls of defenders who gave their lives in the Homeland war

In church of Military chaplaincy in Zagreb on the 2nd of November a mass for the peace of souls of defenders lost in the Homeland war was served by the military chaplain, mons. Josip Šestaković with a presence of high civil and military officials.

02.11.2005. Commemoration of All saints' day

In occasion of celebration of All saints' day and day of All souls, under central cross on Mrkonjićgrad and Brinje cemetery high dignitaries placed wreaths and lit candles.

Wreaths under central cross on "Mrkonjić branch" after on Brinje placed president of Republic of Croatia Stjepan Mesić, accompanied by Chief of General Staff of the Croatian Armed Forces Željko Lukić, Minister of Defense Božidar Radočić, Commander of the Army Lieutenant General Mladen Marković, Commander of 4th Corps Major General Mato Obradović, Commander of 1st guard brigade Brigadier Dragi Horvat, and other officials.

Home Ready To Print

OD SADA

www.morh.hr

I NA ENGLESKOM JEZIKU